

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Планування реальних інвестицій підприємства

за матеріалами публічного акціонерного товариства
«Дарницький завод ЗБК», м. Київ

Студента 2 курсу 10 м групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»,
спеціалізації «Менеджмент
інвестиційної діяльності»

Ковальов Владислав
Сергійович

Науковий керівник –
д-р екон. наук, доцент

Бланк Ігор
Олександрович

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук, проф.

Гуляєва Наталія
Миколаївна

Київ 2018

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Сутність та класифікація реальних інвестицій підприємства	7
1.2. Система планування реальних інвестицій підприємства	15
1.3. Методологічні засади оцінки ефективності плану реальних інвестицій підприємства	33
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗАВОД ЗБК»	39
2.1. Аналіз інвестиційних можливостей підприємства	39
2.2. Аналіз динаміка та структури реальних інвестицій підприємства	53
2.3. Оцінка ефективності реальних інвестицій підприємства	60
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ ПЛАНУ РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ "ДАРНИЦЬКИЙ ЗАВОД ЗБК"	66
3.1. Обґрунтування основних напрямів розвитку реальних інвестицій підприємства	66
3.2. Обґрунтування проекту реальних інвестицій на 2018 рік	73
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	88
ДОДАТКИ	89

АНОТАЦІЯ

Ковальов В. С. «Планування реальних інвестицій підприємства» (за матеріалами ПАТ «Дарницький завод ЗБК», м. Київ). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент інвестиційної діяльності» – Київський національний торговельно-економічний університет – Київ, 2018.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено теоретичним, методичним і практичним аспектам планування реальних інвестицій підприємства. Представлена робота дозволяє дослідити основні засади, методи та засоби планування реальних інвестицій підприємства пов'язаних з використанням ресурсного потенціалу та формуванням фінансових результатів діяльності підприємства.

Ключові слова: реальні інвестиції, планування, потреба у фінансових ресурсах, план реальних інвестицій.

ABSTRACT

Kovalev V. S. " Planning of real investments of the enterprise" (based on the materials of PJSC "Darnytsky ZBK Plant" ", Kyiv). – Manuscript.

Final qualifying paper on the specialty 073 " Management", specialization " Management of investment activity ". – Kyiv National University of Trade and Economics. – Kyiv, 2018.

The final qualifying paper is devoted to theoretical, methodological and practical aspects of substantiation of planning the real investments of the enterprise. It allows investigating the basic principles, methods and means of planning the real investments of the enterprise connected with the use of resource potential and formation of financial results of the enterprise activity.

Key words: real investment, planning, need for financial resources, plan for real investment.

ВСТУП

Пріоритетним завданням інвестиційного розвитку України, відновлення її виробничого потенціалу і забезпечення на цій основі конкурентоспроможності національного виробництва, економічної безпеки країни є створення дієвого механізму підвищення ефективності інвестиційної діяльності суб'єктів реального сектору економіки.

В період ринкових перетворень істотно збільшується роль і місце інвестиційної діяльності в країні. Від інтенсивності і результативності інвестиційних процесів залежить успіх перетворення, перш за все, в сферах економічного, політичного і соціального життя, побудови цивілізованого суспільства. От чому сьогодні викликають інтерес питання, пов'язані з формуванням механізму інвестиційної діяльності підприємств, засобами і методами його реалізації, дослідженням умов створення сприятливого інвестиційного клімату, залученням інвестицій, а також їх ефективним використанням.

В умовах ринкової економіки планування інвестиційної діяльності на вітчизняних підприємствах стає об'єктивною необхідністю, оскільки в сучасній конкурентній боротьбі при всій її масштабності і гостроті виграє той, хто постійно аналізує ринкове середовище, передбачає поведінку конкурентів і бореться за свої ринкові позиції. Планування інвестиційної діяльності створює основу для ухвалення управлінських рішень, обґрунтовує оптимальні варіанти розвитку підприємства.

Метою дослідження є дослідження процесу планування реальних інвестицій підприємства на прикладі ПАТ «Дарницький завод ЗБК».

Завданнями дослідження є:

- дослідити сутність та класифікація реальних інвестицій підприємства;
- розглянути систему планування реальних інвестицій підприємства;
- визначити методологічні засади оцінки ефективності плану реальних інвестицій підприємства;

проаналізувати інвестиційні можливості підприємства;
проаналізувати динаміку та структуру реальних інвестицій підприємства;
дати оцінку ефективності реальних інвестицій підприємства;
обґрунтувати основні напрями розвитку реальних інвестицій підприємства;
обґрунтувати проект обсягу та структури реальних інвестицій на 2018 рік;
визначити потреби у фінансових ресурсах для реалізації плану реальних інвестицій підприємства.

Предметом дослідження є визначення теоретико-методичних засад планування реальних інвестицій підприємства.

Об'єктом дослідження є процес здійснення інвестиційної діяльності на підприємствах України в сучасних ринкових умовах.

Методи дослідження. При виконанні роботи були використані загальнонаукові та спеціальні методи досліджень. Із загальнонаукових застосовувалися діалектичний метод пізнання, методи наукової абстракції, аналізу і синтезу, історичного і логічного пізнання. Окремі проблеми вивчалися за допомогою спеціальних методів економічних досліджень: монографічного, економіко-статистичного та інших.

У роботі розроблено комплекс задач автоматизації аналітичних та прогнозних обчислень на ПК за допомогою MS Excel.

Об'єктом дослідження є ПАТ «Дарницький завод ЗБК». Це один з найбільших підприємств-виробників бетону і залізобетонних конструкцій, що має багаторічний досвід. Основними видами його діяльності є виготовлення збірних ЖБК, стінових блоків, товарного бетону і розчину, а також металоконструкцій.

У 2015- 2017 роках ПАТ «Дарницький завод ЗБК» реалізовує свою продукцію на території Вінницької, Житомирської, Полтавської, Черкаської, Чернігівської, Київської областей та міста Києва. Обсяг об'єднаного ринку готових для використання розчинних бетонних сумішей Вінницької,

Житомирської, Полтавської, Чернігівської, Черкаської, Київської областей та міста Києва

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та класифікація реальних інвестицій підприємства

За часів планової економіки (70-80-ті рр. XX ст.) в лексиконі економічної літератури не було слів «інвестиції» та «інвестиційна діяльність». Проте вони використовувалися при дослідженні європейської та східної теорії і практики довгострокових вкладень капіталу, їхнього впливу на економічний ріст. Нормативно-правове тлумачення поняття «інвестиції» та регулювання інвестиційної діяльності загалом, загально правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності, мету та форми державного регулювання інвестиційної діяльності, права та обов'язки суб'єктів інвестиційної діяльності найбільш повно визначає Закон України «Про інвестиційну діяльність».

Цей закон дає таке визначення, що є вихідним у більшості дослідників: «Інвестиції – це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладають в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, внаслідок якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект».

А. П. Агарков, Р.С. Голов вважають, що до реальних інвестицій належать вкладення грошових засобів як у матеріальні, так і у нематеріальні активи. Інвестиції як довгострокове вкладання капіталу переважно у матеріальні активи [24, с. 14]. Отже, до реальних інвестицій належать:

- придбання, ремонт і модернізація основних засобів;
- інвестиції в нематеріальні активи (патенти ліцензії, програмні продукти, науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки);
- інвестиції в поповнення запасів, матеріальних та оборотних засобів [7, с. 14]; вкладення в основних капітал
- інвестиції на придбання капітальних ділянок та об'єктів природокористування;

Реальні інвестиції включають в себе дві складових [19, с. 23]:

1) інвестиції в основний капітал — придбання капітальних активів, тобто виробничого обладнання, будівель та споруд виробничого призначення, розширення, реконструкція та технічне переоснащення підприємства;

2) інвестиції в товарно-матеріальні запаси, тобто оборотний капітал. Такі інвестиції являють собою вкладення у придбання сировини, що підлягає використанню у виробництві, або придбання готових товарів.

Сутність реальних інвестицій у різних науковців наведено у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Сутність поняття «реальні інвестиції»

Автор, назва роботи	Зміст визначення
В. А, Барінова [6].	Під реальними інвестиціями розуміють вкладення грошових засобів в реальні активи - як матеріальні, так і нематеріальні (так вкладення засобів у заходи науково-технічного прогресу називають інноваційними інвестиціями)
І. П, Белікова [8].	Реальні інвестиції - це інвестиції в який- небудь тип матеріально виражених активів, таких як земля, устаткування, заводи
О. Г. Біла [10].	Реальні інвестиції - це довгострокові інвестиції, що передбачають отримання доходу через певний довгий проміжок часу
О.А, Біловодська [11].	Реальні інвестиції - вкладання приватної фірми або держави у виробництво якої-небудь продукції, надання яких-небудь послуг, вкладання в основний або оборотний капітал

I.A, Бланк [12].	Реальні (прямі) інвестиції або капітальні вкладення представляють собою інвестиції у необоротні активи, технології та науково- дослідні та дослідно-конструкторські роботи. Вказані
М.О. Боярська [15].	Реальні інвестиції - інвестиції у вигляді довгострокових вкладень в об'єкти галузей матеріального виробництва чи в інші матеріальні об'єкти
В.П, Геталко [23].	Реальні інвестиції - вкладення капіталу безпосередньо у засоби виробництва і предмети споживання (наприклад, у будинки, споруди, устаткування та інші матеріальні цінності)
В.Д. Грибов [26].	Реальні інвестиції - це вкладення у виробничі фонди (основні і оборотні), в матеріальні активи (будівлі, споруди, обладнання та інші товарно- матеріальні цінності) та в нематеріальні активи (патенти, ліцензії, «ноу-хау», технологічну, науково-практичну, інструктивну, технологічну, проектно-кошторисну та іншу документацію)

Отже, на основі наведених у табл. 1.1 понять, сформовано наступне поняття реальних інвестицій як виробничих (засобів) фондів (основних і оборотних), реальних активів: матеріальних (будівлі, обладнання, споруди, приріст матеріально-виробничих запасів) та нематеріальних (інновації, патенти, ліцензії, "ноу-хау", технічна, науково-практична інструктивна, технологічна, проектно-кошторисна та інша документація, право користування природними ресурсами), на створення або відновлення капіталу, у відтворення (реконструкцію) основних фондів та в інші об'єкти інвестування, безпосередньо пов'язаних з операційною діяльністю, вирішенням соціально-економічних питань суб'єкта господарювання.

Вивчаючи публікації окремих авторів щодо класифікації інвестицій спостерігається така картина, що кожна з них виявляється не повною, тобто

перелік за деякими класифікаційними ознаками взагалі не наведено. Найбільш повної за переліком класифікаційних ознак виявляється класифікація запропонована І.А. Бланком [13].

Вона складається із п'ятнадцяти класифікаційних ознак: за об'єктами вкладення капіталу, за характером участі в інвестиційному процесі, за відтворювальною структурою, за ступенем залежності від доходів, за відношення до підприємства-інвестора, за період здійснення, за сумісністю використання, за рівнем дохідності, за рівнем інвестиційного ризику, за рівнем ліквідності, за формами власності інвестованого капіталу, за характером використання капіталу в інвестиційному процесі, за регіональними джерелами залученого капіталу, за регіональною направленістю інвестованого капіталу, за галузевою направленістю.

Проте, місце капітальних інвестицій в цій класифікації також остаточно не з'ясовано, існує застосування терміну “реальні інвестиції”, зміст та перелік елементів цієї форми розкрито не повністю. Отже, аналізуючи результати проведених досліджень узагальнимо та систематизуємо і доповнимо запропоновані різними авторами класифікаційні ознаки в єдину класифікацію (рис.1.1).

Отже наведена класифікація достатня для вітчизняних підприємств взагалі, проте для виробничих підприємств, де за статистикою використовуються саме “реальні” інвестиції, є потреба подальшої доробки саме класифікації реальних (капітальних) інвестицій з позиції “з середини виробничого підприємства” і подальшого використання цієї класифікації у побудові організаційного, облікового, методичного забезпечення механізму прийняття інвестиційних рішень виробничих підприємств.

Рис. 1.1.

Класифікація інвестицій (частина 1)

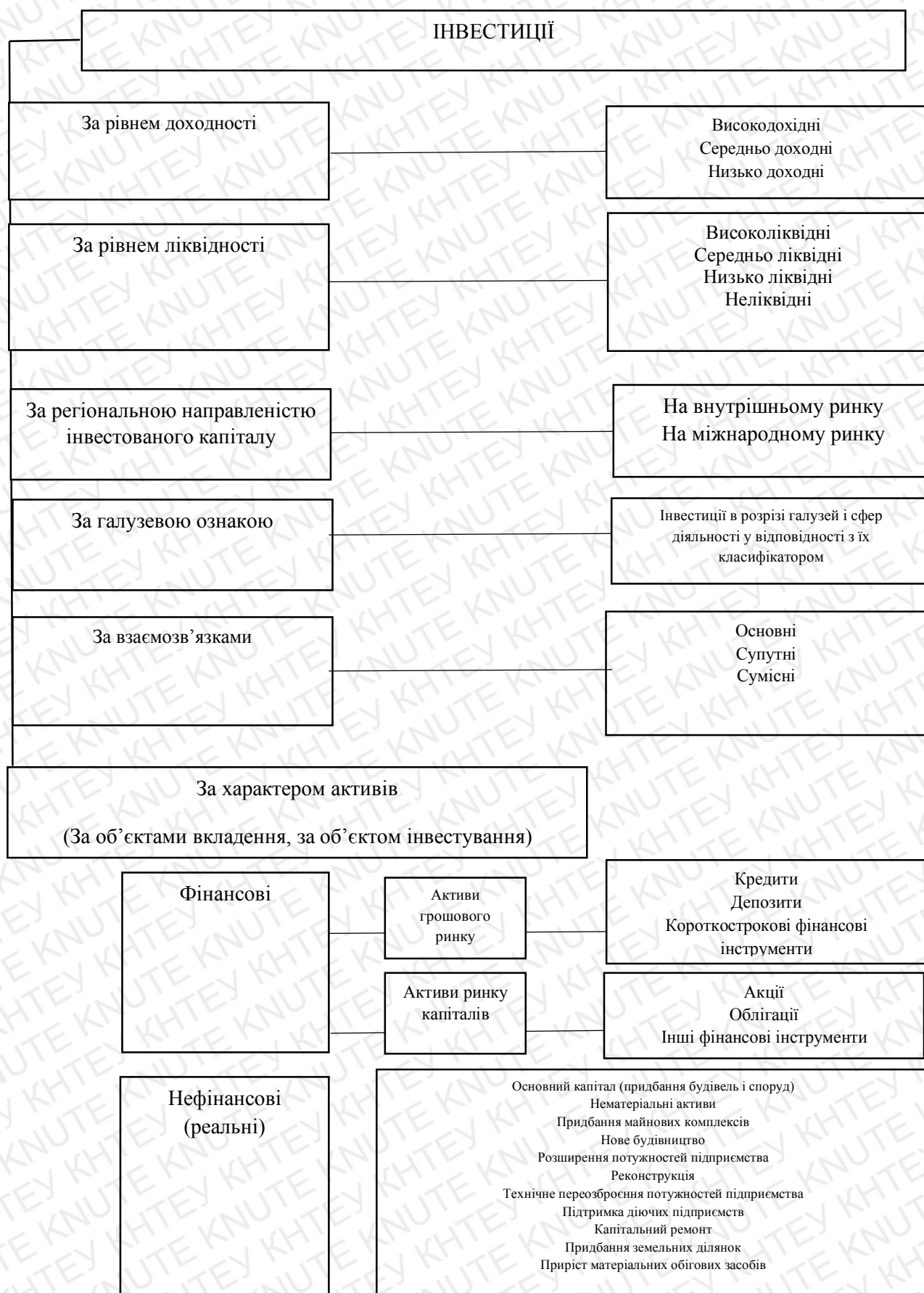

Рис. 1.1. Класифікація інвестицій (частина 2)

Реальні інвестиції поділяються на такі групи за метою інвестування [16, с. 54] (рис. 1.2).

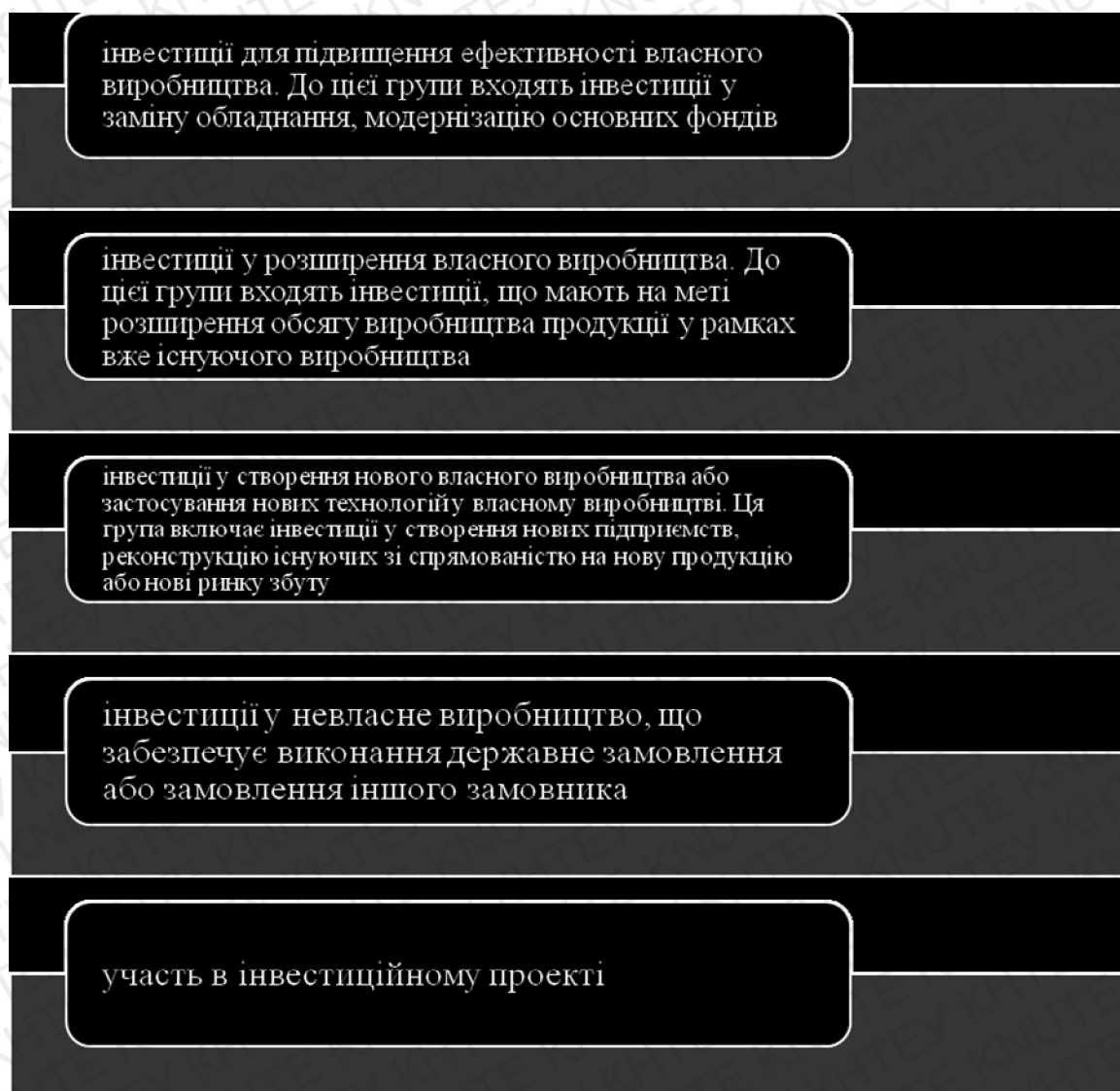

Рис. 1.2. Групи реальних інвестицій

Реальні інвестиції, в свою чергу, класифікуються на внутрішні та зовнішні [2] за джерелом інвестування (рис. 1.2).

Реальні інвестиції поділяються на [7, с. 15; 2]: початкові; екстенсивні; реінвестиції; валові інвестиції; чисті інвестиції. Початкові інвестиції (нетто-інвестиції) — це інвестиції, що направляються на освоєння нових видів

діяльності [10, с. 10 — 11], на заснування підприємства, об'єкта на будівництво, на купівлю будівель та споруд, на монтаж устаткування, створення необхідних матеріальних запасів, утворення оборотних засобів [7, с. 15].

Рис. 1.3. Реальні інвестиції за джерелом

Екстенсивні інвестиції — інвестиції, що спрямовуються на розширення діючих підприємств, приріст їх виробничого потенціалу [14, с. 15]. Реінвестиції являють собою повторне використання капіталу в інвестиційних цілях за умови попереднього його вилучення в процесі реалізації раніше обраних інвестиційних проектів, інвестиційних товарів або фінансових інструментів інвестування [4, с.27]; направлення тимчасово вільних доходів, що були отримані в результаті реалізації інвестиційного проекту, на придбання або заготівлю нових засобів виробництва з метою підтримки складу та структури основного капіталу організації [1]; інвестиції, що пов'язані з процесом відтворення основних фондів підприємства.

Отже, до реінвестицій належать [3, с. 15—16]: заміна фізично зношеного та морально застарілого устаткування, застарілих технологічних процесів новими; підвищення ефективності виробництва, його раціоналізацію; зміна структури продукції, що виробляється на підприємстві; диверсифікація виробництва, в результаті якого змінюються не лише номенклатура продукції, а іноді і профіль підприємства; забезпечення виживання підприємства в умовах жорсткої конкурентної боротьби на ринку.

Реальні (прямі) інвестиції — це вкладення (внески) у виробничі (засоби) фонди (основні і оборотні), реальні активи: матеріальні (будівлі, обладнання, споруди, приріст матеріально"виробничих запасів) та нематеріальні (інновації, патенти, ліцензії, "ноу-хау", технічна, науково"практична інструктивна, технологічна, проектно-кошторисна та інша документація, право користування природними ресурсами), на створення або відновлення капіталу, у відтворення (реконструкцію) основних фондів та в інші об'єкти інвестування, безпосередньо пов'язані з операційною діяльністю, вирішенням соціально-економічних питань суб'єкта господарювання.

1.2. Система планування реальних інвестицій підприємства

Процес прийняття інвестиційних рішень є невід'ємною частиною стратегічного планування, яке повинно забезпечити узгодження довгострокових цілей підприємства та використання ресурсів, спрямованих на досягнення бажаних результатів. При цьому інвестиційне планування можна розглядати як процес реалізації стратегії. Необхідність інвестицій при реалізації стратегії підприємства може бути обумовлена різними причинами, які можна об'єднати в такі групи:

- 1) оновлення матеріально-технічної бази;
- 2) збільшення обсягів і масштабів виробничо-господарської діяльності;
- 3) освоєння нових видів діяльності;
- 4) підвищення якості продукції [5, с. 49].

Таким чином, планування інвестицій є стратегічним й одним з найбільш складних завдань управління підприємством.

При цьому процесі важливо враховувати всі аспекти економічної діяльності підприємства, починаючи від навколишнього середовища, показників інфляції, податкових умов, стану та перспектив розвитку ринку, наявності виробничих потужностей, матеріальних ресурсів і закінчуючи

стратегією фінансування проекту. Основними завданнями інвестиційного планування є:

- визначення потреби в інвестиційних ресурсах; - визначення можливих джерел фінансування та розгляд пов'язаних з цим питань взаємодії з інвесторами;
- підготовка фінансового розрахунку ефективності інвестицій з урахуванням повернення позикових коштів;
- розроблення детального бізнес-плану проекту для надання потенційному інвестору [16, с. 53].

Об'єктами інвестиційного планування є:

- постановка цілей інвестиційної діяльності та розроблення інвестиційної стратегії підприємства;
- розподіл і перерозподіл інвестиційних ресурсів відповідно до змін зовнішнього і внутрішнього середовища;
- визначення стандартів інвестиційної діяльності [17, с. 44].

Існує кілька форм інвестиційного планування залежно від періоду його здійснення, а саме:

- стратегічне планування інвестиційної діяльності (понад один рік) - розроблення довгострокової інвестиційної стратегії й інвестиційної політики підприємства;
- тактичне планування інвестиційної діяльності (один рік) - розроблення системи середньострокових поточних планів інвестиційної діяльності;
- оперативне планування інвестиційної діяльності (менше одного року - квартал, місяць) - розроблення короткострокових оперативних планових завдань із питань інвестиційної діяльності [18, с. 59].

Усі форми інвестиційного планування перебувають у тісному взаємозв'язку й здійснюються в певній послідовності, що являє собою процес інвестиційного планування.

Інвестиційне планування полягає в складанні прогнозів найбільш ефективного вкладення фінансових ресурсів в земельні ділянки, виробниче обладнання, будівлі, природні ресурси, розвиток продукту, цінні папери та інші активи. Інвестиційне планування необхідне для ретельного техніко-економічного обґрунтування планованих нововведень.

Отже, необхідність техніко-економічного обґрунтування планів визначає систему показників інвестиційних планів: кількісні і якісні показники; об'ємні й питомі показники. Кількісні показники виражаються абсолютними величинами: обсяг інвестицій; запровадження в дію основних виробничих фондів і виробничих потужностей; розмір грошових потоків; сума прибутку; ціна цінного папера; розмір дивідендів. Якісні показники є відносними величинами, до них належать: рентабельність інвестицій, ефективність інвестицій, фондовіддача, зниження собівартості продукції та інші показники.

Об'ємні показники встановлюють абсолютні величини інвестиційної діяльності в цілому: обсяг реальних інвестицій; обсяг фінансових інвестицій; сума кредиту тощо. Питомі показники встановлюють відношення двох або декількох взаємозалежних показників, до них належать: капітальні вкладення на одиницю виробничої потужності; позикові інвестиційні ресурси на одиницю власних коштів [20, с. 72].

На підприємстві розробляється кілька видів поточних інвестиційних планів:

- 1) план загального обсягу інвестиційної діяльності в розрізі окремих форм реального і фінансового інвестування;
- 2) план доходів і витрат з інвестиційної діяльності відображає всі витрати, пов'язані з реальними інвестиціями та приростом обсягу довгострокових фінансових вкладень;
- 3) план надходження і витрачання грошових коштів у процесі здійснення інвестиційної діяльності характеризує результати прогнозування грошових потоків від інвестиційної діяльності та забезпечує чіткий взаємозв'язок

показників надходження грошових коштів, їх витрачання в плановому періоді і суми чистого грошового потоку з інвестиційної діяльності на кінець періоду;

4) балансовий план відображає результати прогнозування складу активів і структури використання фінансових коштів підприємства. При розробці балансового плану використовують укрупнену схему статей балансу підприємства [21, с. 36].

Інвестиційне планування на підприємстві складається з трьох найважливіших етапів:

1. Прогнозування інвестиційної діяльності - пов'язане з розробленням загальної інвестиційної стратегії і інвестиційної політики підприємства.

2. Поточне планування інвестиційної діяльності - здійснюється у взаємозв'язку з процесом планування операційної та фінансової діяльності підприємства, розраховано, як правило, на період до одного року і дозволяє: визначити всі форми інвестиційної діяльності підприємства і джерела її фінансування; сформувати структуру доходів і витрат підприємства; забезпечити фінансову стійкість і постійну платоспроможність підприємства; зумовити приріст і структуру активів підприємства на кінець планованого періоду.

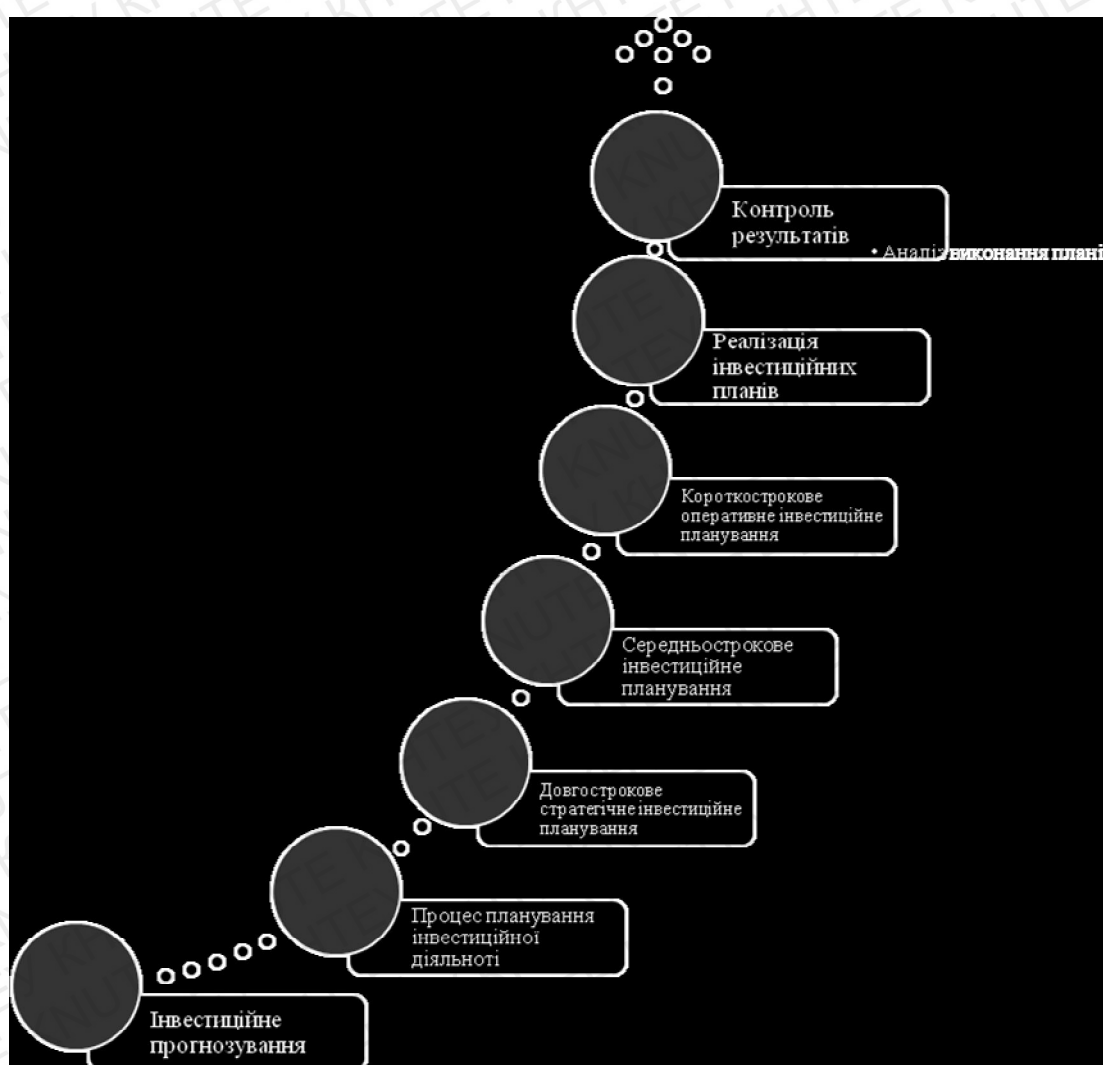
3. Оперативне планування інвестиційної діяльності - сукупність заходів щодо ефективного розміщення фінансових ресурсів серед альтернативних варіантів інвестування [22, с. 104].

Горизонт планування при цьому не перевищує 12 місяців. У процесі оперативного планування розробляється інвестиційний бюджет підприємства, він відображає обсяг і склад всіх витрат, пов'язаних з інвестиційною діяльністю, забезпечує покриття цих витрат інвестиційними ресурсами з різних джерел і визначає обсяги фінансування, необхідного для реалізації конкретних форм і варіантів інвестування на підприємстві.

Особливою формою оперативного планування інвестиційної діяльності є платіжний календар. Він розробляється як для підприємства в цілому, деталізуючи поточний план надходження і витрачання коштів з інвестиційної

діяльності, так і за окремими видами руху грошових коштів (податковий платіжний календар з інвестиційної діяльності; платіжний календар по розрахунках з постачальниками). Платіжний календар зазвичай складається на планований місяць, з розбивкою завдань за декадами, тижнями і днями

Процес планування інвестиційної діяльності на рівні підприємства може бути представлений у вигляді схеми (рис. 1.4) [25, с. 65].

1.4. Процес планування інвестиційної діяльності підприємства

В рамках інвестиційної політики підприємства розробляється політика:

- управління реальними інвестиціями;
- управління фінансовими інвестиціями;
- формування інвестиційних ресурсів;
- управління інвестиційними ризиками [36, с. 99].

Реальні інвестиції включають вкладення в основний, оборотний капітал і нематеріальні активи. Форми реального інвестування можуть бути зведені до основних його напрямків:

- капітального інвестування або капітальних вкладень (придбання цілісних майнових комплексів, нове будівництво, реконструкція, модернізація, оновлення окремих видів устаткування);
- інноваційному інвестуванню (інноваційне інвестування в нематеріальні активи) та інвестування приросту оборотних активів. Управління реальними інвестиціями зводиться до вибору найбільш дієвих форм реального інвестування на той чи інший момент часу, здійснення яких необхідно для ефективної роботи підприємства [40, с. 125].

Такий вибір визначається завданнями галузевої, товарної і регіональної диверсифікованості його діяльності (спрямованими на розширення обсягу операційного доходу), можливостями впровадження нових ресурсо- та працезберігаючих технологій (спрямованими на зниження рівня операційних витрат), а також потенціалом формування інвестиційних ресурсів (грошових та інших активів, залучаються для здійснення вкладень в об'єкти реального інвестування).

Здійснення реальних інвестицій характеризується низкою особливостей, основними з яких є:

- 1) реальне інвестування є головною формою реалізації стратегії економічного розвитку підприємства. Основна мета цього розвитку забезпечується здійсненням вискоєфективних реальних інвестиційних проектів, а сам процес стратегічного розвитку підприємства являє собою не що інше, як сукупність реалізованих у часі цих інвестиційних проектів. Саме ця

форма інвестування дозволяє підприємству успішно проникати на нові товарні і регіональні ринки, забезпечувати постійне зростання своєї ринкової вартості;

2) реальне інвестування знаходиться в тісному взаємозв'язку з операційною діяльністю підприємства. Завдання збільшення обсягу виробництва і реалізації продукції, розширення асортименту вироблених виробів і підвищення їх якості, зниження поточних операційних витрат вирішуються, як правило, в результаті реального інвестування. У свою чергу від реалізованих підприємством реальних інвестиційних проектів багато в чому залежать параметри майбутнього операційного процесу, потенціал зростання обсягів його операційної діяльності;

3) реальні інвестиції забезпечують, як правило, більш високий рівень рентабельності в порівнянні з фінансовими інвестиціями. Ця здатність генерувати велику норму прибутку є одним із спонукальних мотивів до підприємницької діяльності в реальному секторі економіки;

4) реалізовані реальні інвестиції забезпечують підприємству стійкий чистий грошовий потік, який формується за рахунок амортизаційних відрахувань від основних засобів і нематеріальних активів навіть у ті періоди, коли експлуатація реалізованих інвестиційних проектів не приносить підприємству прибутку;

5) реальні інвестиції схильні до високого рівня ризику морального старіння. Цей ризик супроводжує інвестиційну діяльність як на стадії реалізації реальних інвестиційних проектів, так і на стадії після інвестиційної їх експлуатації. Стрімке технологічний прогрес сформував тенденцію до збільшення рівня цього ризику в процесі реального інвестування;

6) реальні інвестиції мають високу ступінь проти інфляційного захисту. Досвід показує, що в умовах інфляційної економіки темпи зростання цін на багато об'єктів реального інвестування не тільки відповідають, але в багатьох випадках навіть обганяють темпи зростання інфляції, реалізуючи ажіотажний інфляційний попит підприємців на матеріалізовані об'єкти підприємницької діяльності;

7) реальні інвестиції є найменш ліквідними. Це пов'язано з вузькою цільовою спрямованістю більшості форм цих інвестицій, практично не мають у незавершеному вигляді альтернативного господарського застосування. У зв'язку з цим компенсувати у фінансовому відношенні невірні управлінські рішення, пов'язані з початком здійснення реальних інвестицій, вкрай складно [37, с. 141].

Інвестиційна діяльність організації в усіх її формах і в тому числі в області реального інвестування, не може зводитися до задоволення поточних інвестиційних потреб, що визначаються необхідністю заміни вибувають активів або їх приросту в зв'язку зі змінами обсягу і структури господарської діяльності. На сучасному етапі все більше число організацій усвідомлює необхідність свідомого перспективного управління інвестиційною діяльністю на основі наукової методології передбачення її напрямків і форм, адаптації до загальних цілей розвитку підприємства і умов зовнішнього середовища.

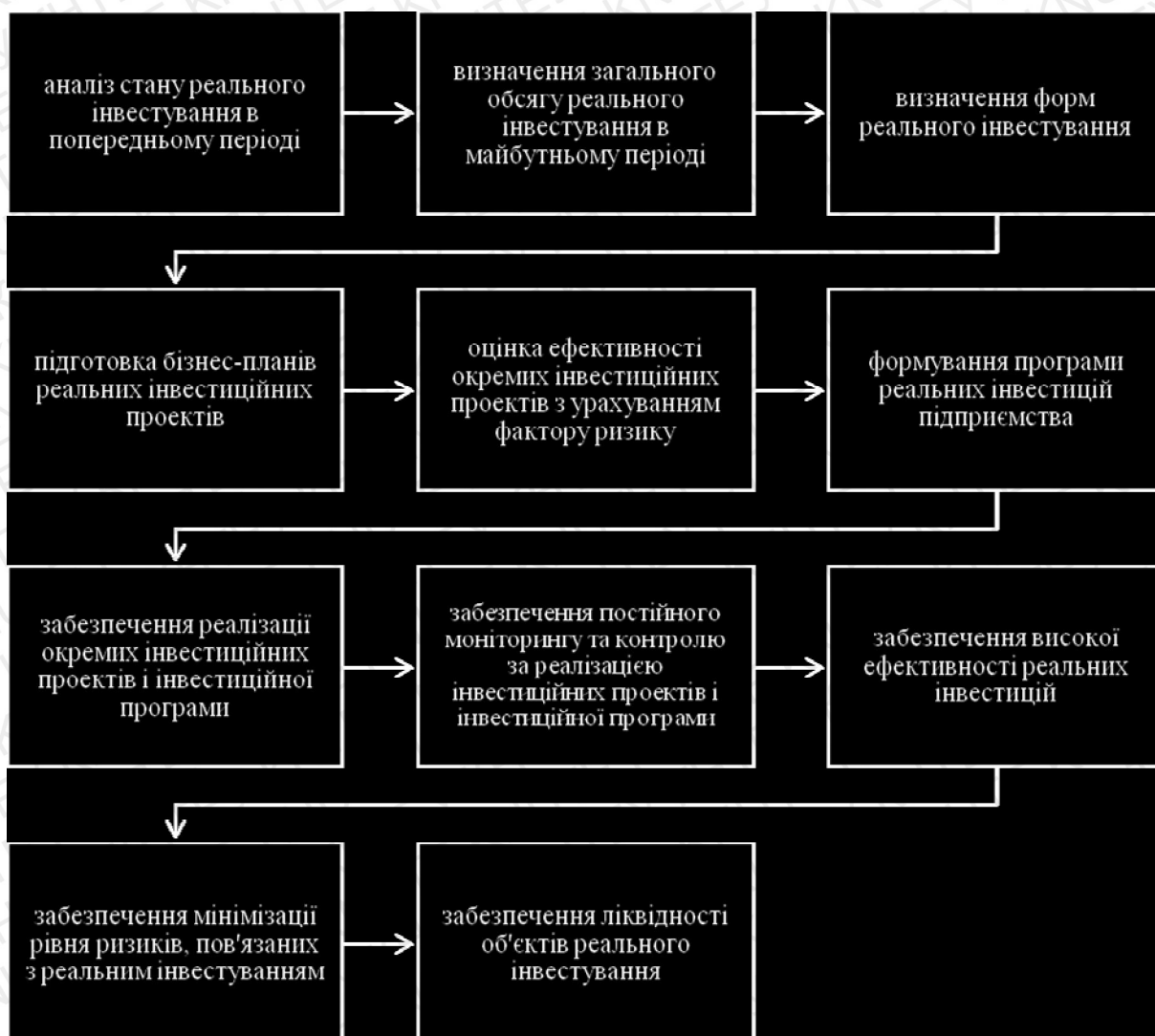

Рис. 1.4. Етапи формування політики управління реальними інвестиціями [38, с. 257].

Для здійснення інвестиційної діяльності в області реального інвестування в стратегічному періоді доцільно розробляти політику управління реальними інвестиціями, яка полягає у виборі і реалізації найбільш ефективних форм вкладення капіталу з метою розширення обсягу здійснених операцій та формування інвестиційного прибутку.

Політику управління реальними інвестиціями можна розглядати як частину загальної політики управління прибутком, яка забезпечує підготовку, оцінку і реалізацію найбільш ефективних реальних інвестиційних проектів.

Послідовність етапів формування політики управління реальними інвестиціями є в даний час дискусійним питанням. Наприклад, В.З. Черняк виділяє наступні етапи, що наведені на рис. 1.4.

Безумовно, стадійна послідовність формування політики управління реальними інвестиціями підприємства, представлена В. З. Черняк, є логічною і цілісною. Однак взаємозалежність загальноекономічної, інвестиційної політики і політики управління реальними інвестиціями підприємства призводить до доцільності розробки іншого бачення формування політики управління реальними інвестиціями підприємства.

Зазначена послідовність формування політики управління реальними інвестиціями підприємства відображає не тільки даний процес в поетапному розрізі, але також показує взаємозв'язок з інвестиційною програмою і інвестиційним портфелем підприємства, вона також несе і аналітичну спрямованість [417, с. 95].

При розробці інвестиційної політики підприємства доцільно передбачити:

- 1) відповідність заходів, які передбачається здійснити в рамках цієї політики, законодавчим та іншим нормативним і правовим актам з питань регулювання інвестиційної діяльності;
- 2) досягнення економічного, науково-технічного, екологічного і соціального ефекту розглянутих інвестицій;
- 3) отримання підприємством прибутку на інвестований капітал;
- 4) можливості використання підприємством державної підтримки з метою підвищення ефективності інвестицій;
- 5) стан ринку продукції, яку виробляє підприємство, обсяг її реалізації, якість і ціну цієї продукції;
- 6) фінансово-економічне становище підприємства;
- 7) технічний рівень виробництва підприємства, наявність у нього незавершеного будівництва та невстановленого обладнання;
- 8) поєднання власних і позикових ресурсів підприємства;
- 9) можливість отримання підприємством устаткування по лізингу;

- 10) фінансові умови інвестування на ринку капіталів;
- 11) пільги, одержувані інвестором від держави;
- 12) комерційну і бюджетну ефективність інвестиційних заходів, що здійснюються за участю підприємства;
- 13) умови страхування і отримання гарантій від некомерційних ризиків [39, с. 306].

Базою для обґрунтування політики управління реальними інвестиціями підприємства служить аналіз ринку продукції (або вже виробленої підприємством, або нової, запланованій до випуску). Завдання вивчення ринку - це оцінити реальні перспективи збуту цієї продукції.

При цьому важливо враховувати:

- 1) географічні межі ринку реалізації продукції підприємства, в тому числі іншими підприємствами, а також аналогічної продукції (регіональний, зовнішній ринки);
- 2) загальний обсяг реалізації продукції підприємства, в тому числі аналогів, вироблених конкурентами, на відповідному ринку протягом попередніх трьох років;
- 3) динаміку споживчого попиту, прогнозовану на період наміченої інвестиційної політики підприємства;
- 4) наявність підприємств-конкурентів на цьому ринку;
- 5) технічний рівень продукції підприємства;
- 6) можливості підвищення конкурентоспроможності продукції підприємства і розширення ринку її збуту в рамках конкретних інвестиційних проектів [42, с. 84].

Відзначимо, що на початковому етапі формування інвестиційної політики необхідно провести аналіз фінансового та інвестиційного стану підприємства, визначити з його допомогою мети розвитку компанії, оцінити перспективи і напрямки вкладень. При обґрунтуванні політики управління реальними інвестиціями підприємства важливо враховувати:

- 1) вид, обсяг і якість продукції, яка повинна проводитися підприємством відповідно до прийнятої ним інвестиційної політикою;
- 2) склад і послідовність намічених до реалізації інвестиційних проектів;
- 3) рівень галузевої спеціалізації підприємства, переваги технології виробництва і обладнання, технічну та економічну безпеку підприємства;
- 4) одноразові витрати при реалізації інвестиційних проектів, а також капітальні вкладення, витрати на будівельно-монтажні роботи, НДДКР і на придбання нематеріальних активів;
- 5) поточні експлуатаційні витрати та операційні витрати підприємства, в тому числі на виробництво продукції підприємства (витрати на придбання палива, енергії, сировини і матеріалів, орендна плата за використання обладнання, лізингові платежі, оплата праці та нарахування на неї тощо);
- 6) ефективність використання об'єктів незавершеного будівництва та сплаченого невстановленого обладнання, реалізацію демонтованого неамортизованого обладнання;
- 7) амортизаційні відрахування;
- 8) постійні і змінні витрати підприємства, в тому числі на виробництво продукції;
- 9) податки та інші обов'язкові платежі, що відносяться на собівартість продукції;
- 10) ціну продукції підприємства і виручку від реалізації продукції [43, с. 73].

Слід підкреслити, що потреба підприємства в інвестиційних ресурсах повинна відповідати витратам, майбутнім з початку періоду реалізації політики управління реальними інвестиціями підприємства.

При цьому вартість об'єктів незавершеного будівництва, сплаченого невстановленого обладнання, інші витрати минулих років не включаються в обсяг інвестицій. Перераховані витрати враховуються при визначенні вартості основних фондів, амортизаційних відрахувань, податку на майно.

Важливим елементом при розробці політики управління реальними інвестиціями підприємства є визначення загального обсягу інвестицій і пошук способів раціонального використання власних накопичень, включаючи можливі поєднання різних джерел фінансування і залучення позикових коштів. Власні кошти, що направляються підприємством на фінансування інвестиційної діяльності, можуть складатися (рис. 1.4).

При формуванні портфеля реальних інвестиційних проектів, інвестиційні проекти підприємства доцільно погоджувати між собою за обсягами виділених ресурсів і термінів реалізації.

Рекомендується дотримуватися співвідношення планованого підприємством загального обсягу інвестицій і обсягу активів, щоб не втратити права власності на підприємство в разі невдалої реалізації проекту.

Вибір варіантів залучення комерційних кредитів і позик як джерел фінансування інвестиційної діяльності підприємства (обсяг залучених коштів, процентна ставка по кредитах і позиках, початок і кінець виплати відсотків і погашення основного боргу по ним) повинен бути орієнтований на отримання максимального економічного ефекту від власних коштів підприємства, направляються на інвестування [44, с. 64].

Рис. 1.5. Склад власних коштів

Ефективність політики управління реальними інвестиціями оцінюється відповідно до методами оцінки ефективності інвестиційних проектів, а також на основі план-фактного аналізу рентабельності відповідних інвестиційних проектів.

Крім того, здійснюючи реальне інвестування, слід передбачати, що в силу суттєвих змін зовнішнього інвестиційного середовища, кон'юнктури інвестиційного ринку або стратегії розвитку підприємства в майбутньому періоді по окремих об'єктах реального інвестування може різко знизитися очікувана прибутковість, підвищитися рівень ризиків, знизитися значення інших показників інвестиційної привабливості для підприємства [45, с. 275].

Це потребує прийняття рішення про своєчасне вихід ряду об'єктів реального інвестування з інвестиційної програми підприємства (шляхом їх продажу) і про реінвестування капіталу. З цією метою по кожному об'єкту

реального інвестування повинна бути оцінена ступінь ліквідності інвестицій, відповідно до якої проводиться ранжування окремих реальних інвестиційних проектів за критерієм їх ліквідності.

За інших рівних умов відбираються для реалізації ті з них, які мають найбільший потенційний рівень ліквідності. Таким чином, своєчасне формування і ефективна реалізація політики управління реальними інвестиціями підприємства сприятимуть виробленню, прийняттю і реалізації оптимальних управлінських рішень в процесі управління реальними інвестиціями, що сприяють підвищенню ефективності функціонування всього підприємства.

Процес прийняття інвестиційних рішень є невід'ємною частиною стратегічного планування, яке повинно забезпечити узгодження довгострокових цілей підприємства та використання ресурсів, спрямованих на досягнення бажаних результатів. При цьому інвестиційне планування можна розглядати як процес реалізації стратегії. Необхідність інвестицій при реалізації стратегії підприємства може бути обумовлена за різних причин, які можна об'єднати в такі групи:

- 1) оновлення матеріально-технічної бази;
- 2) збільшення обсягів і масштабів виробничо-господарської діяльності;
- 3) освоєння нових видів діяльності;
- 4) підвищення якості продукції [30, с. 241].

Таким чином, планування інвестицій є стратегічним й одним з найбільш складних завдань управління підприємством. При цьому процесі важливо враховувати всі аспекти економічної діяльності підприємства, починаючи від навколишнього середовища, показників інфляції, податкових умов, стану та перспектив розвитку ринку, наявності виробничих потужностей, матеріальних ресурсів і закінчуючи стратегією фінансування проекту.

Основні завдання інвестиційного планування наведені на рис. 1.6 [32, с. 7].

Завдання планування	визначення потреби в інвестиційних ресурсах
	визначення можливих джерел фінансування та розгляд пов'язаних з цим питань взаємодії з інвесторами
	підготовка фінансового розрахунку ефективності інвестицій з урахуванням повернення позикових коштів
	розробка детального бізнес-плану проекту для представлення потенційному інвестору

Рис. 1.6. Завдання інвестиційного планування

Об'єктами інвестиційного планування є:

- постановка цілей інвестиційної діяльності та розробка інвестиційної стратегії підприємства;
- розподіл і перерозподіл інвестиційних ресурсів відповідно до змін зовнішнього і внутрішнього середовища;
- визначення стандартів інвестиційної діяльності.
- Існує кілька форм інвестиційного планування залежно від періоду його здійснення, а саме:
 - стратегічне планування інвестиційної діяльності (понад один рік) – розробка довгострокової інвестиційної стратегії й інвестиційної політики підприємства;
 - тактичне планування інвестиційної діяльності (один рік) – розробка системи середньострокових поточних планів інвестиційної діяльності;
 - оперативне планування інвестиційної діяльності (менше одного року – квартал, місяць) – розробка короткострокових оперативних планових завдань із питань інвестиційної діяльності [31, с. 155].

Усі форми інвестиційного планування перебувають у тісному взаємозв'язку й здійснюються в певній послідовності, що являє собою процес інвестиційного планування. Процес планування інвестиційної Інвестиційне планування полягає в складанні прогнозів найбільш ефективного вкладення фінансових ресурсів в земельні ділянки, виробниче обладнання, будівлі, природні ресурси, розвиток продукту, цінні папери та інші активи. Інвестиційне планування необхідне для ретельного техніко-економічного обґрунтування планованих нововведень.

Отже, необхідність техніко-економічного обґрунтування планів визначає систему показників інвестиційних планів: кількісні і якісні показники; об'ємні й питомі показники. Кількісні показники виражаються абсолютними величинами: обсяг інвестицій; запровадження в дію основних виробничих фондів і виробничих потужностей; розмір грошових потоків; сума прибутку; ціна цінного папера; розмір дивідендів. Якісні показники є відносними величинами, до них належать: рентабельність інвестицій, ефективність інвестицій, фондовіддача, зниження собівартості продукції та інші показники.

Об'ємні показники встановлюють абсолютні величини інвестиційної діяльності в цілому: обсяг реальних інвестицій; обсяг фінансових інвестицій; сума кредиту тощо. Питомі показники встановлюють відношення двох або декількох взаємозалежних показників, до них належать: капітальні вкладення на одиницю виробничої потужності; позикові інвестиційні ресурси на одиницю власних коштів [29, с. 72]. Інвестиційне планування на підприємстві складається з трьох найважливіших етапів:

1. Прогнозування інвестиційної діяльності – пов'язане з розробкою загальної інвестиційної стратегії і інвестиційної політики підприємства.
2. Поточне планування інвестиційної діяльності – здійснюється у взаємозв'язку з процесом планування операційної та фінансової діяльності підприємства, розраховано, як правило, на період до одного року і дозволяє: визначити всі форми інвестиційної діяльності підприємства і джерела її фінансування; сформувати структуру доходів і витрат підприємства;

забезпечити фінансову стійкість і постійну платоспроможність підприємства; зумовити приріст і структуру активів підприємства на кінець планованого періоду.

На підприємстві розробляється кілька видів поточних інвестиційних планів (рис. 1.7) [27, с. 121].

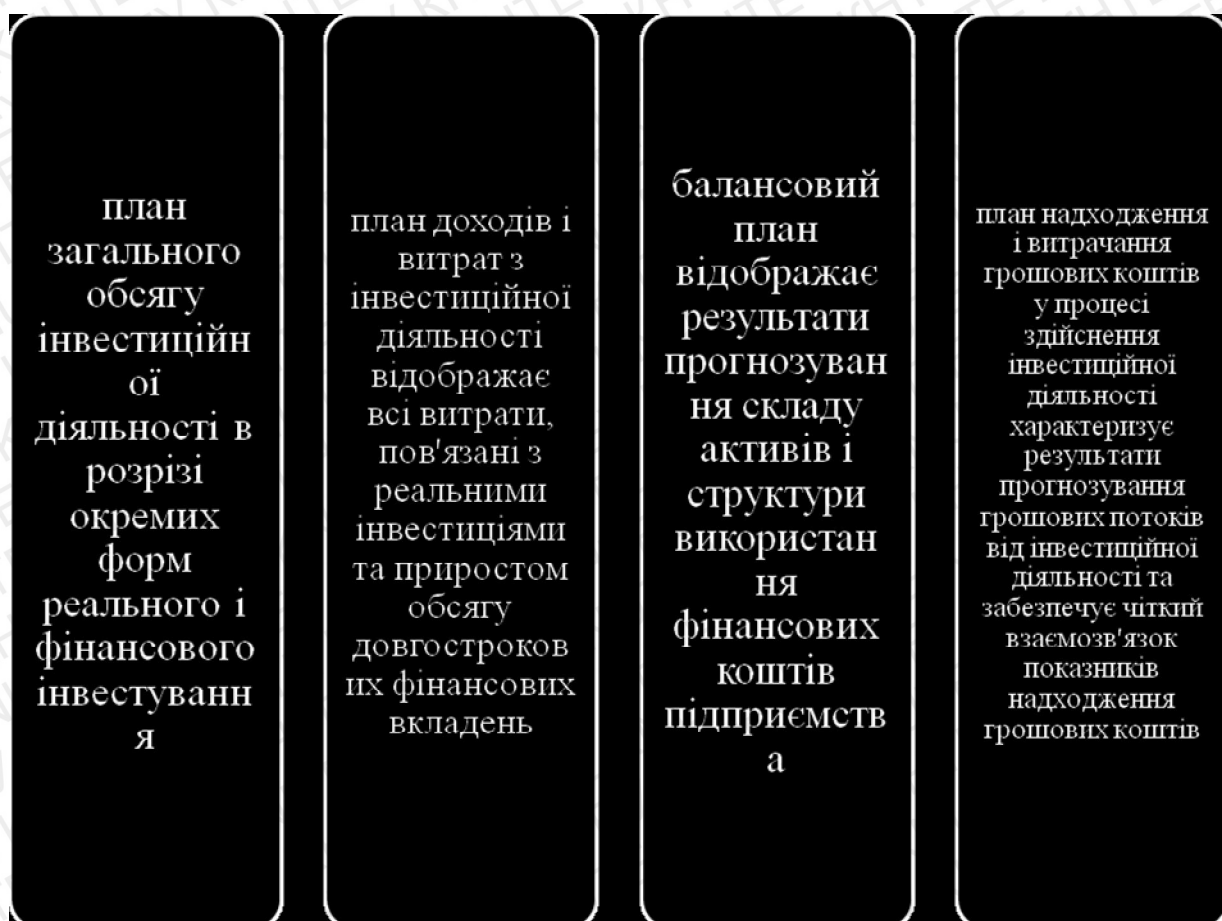

Рис. 1.7. Види інвестиційних планів

При розробці балансового плану використовують укрупнену схему статей балансу підприємства. Оперативне планування інвестиційної діяльності – сукупність заходів щодо ефективного розміщення фінансових ресурсів серед альтернативних варіантів інвестування. Горизонт планування при цьому не перевищує 12 міс. У процесі оперативного планування розробляється інвестиційний бюджет підприємства, він відображає обсяг і склад всіх витрат, пов'язаних з інвестиційною діяльністю, забезпечує покриття цих витрат

інвестиційними ресурсами з різних джерел і визначає обсяги фінансування, необхідного для реалізації конкретних форм і варіантів інвестування на підприємстві.

Значення планування полягає, насамперед, в тому, що воно може постачати високу ступінь і високу ймовірність досягнення мети на основі систематичної підготовки рішень. Тим самим воно являє собою передумову ефективної діяльності підприємства. Тому необхідно пам'ятати, що інвестиційне планування - це упорядкований процес обробки інформації за метою розробки проекту, який заздалегідь визначає показники для досягнення мети.

1.3. Методологічні засади оцінки ефективності плану реальних інвестицій підприємства

Оцінка ефективності інвестиційних проектів є одним з важливих етапів у процесі управління реальними інвестиціями; від того, наскільки якісно виконана така оцінка, залежить правильність ухвалення остаточного рішення про прийнятність конкретного інвестиційного проекту для підприємства. Цінність результатів оцінки економічної ефективності інвестиційних проектів залежить, по-перше, від повноти і вірогідності вихідних даних, по-друге, від коректності методів, які використовуються при їхній обробці й аналізі.

Методи, які використовуються в аналізі інвестиційної діяльності, можна підрозділити на дві групи: а) методи, що засновані на дисконтованих оцінках; б) методи, що засновано на облікових оцінках. Метод чистої теперішньої вартості. Цей метод заснований на зіставленні величини вихідної інвестиції (IC) із загальною сумою дисконтованих чистих грошових надходжень, що генеруються нею протягом прогнозованого терміну. Оскільки приплив коштів розподілений у часі, він дисконтується за допомогою коефіцієнта r , встановлюваного аналітиком (інвестором) самостійно виходячи з щорічного

відсотка повернення, що він хоче чи може мати на капітал, що їм інвестується [28].

В основі процесу прийняття управлінських рішень інвестиційного характеру в ринкових умовах лежать оцінка і порівняння обсягу можливих інвестицій і майбутніх грошових надходжень. Оскільки порівнювані показники відносять до різних моментів часу, ключовою проблемою тут є проблема їхньої порівнянності. Ставитися до неї можна по-різному, залежно від існуючих об'єктивних і суб'єктивних умов: темпу інфляції, розміру інвестицій і надходжень що генеруються, горизонту прогнозування, рівня кваліфікації аналітика і т.п. Критерії, які використовуються в аналізі інвестиційної діяльності, можна розділити на дві групи залежно від того, враховується або ні часовий параметр.

1. Засновані на дисконтованих оцінках ("динамічні" методи)[33]:

Чиста приведена вартість - NPV (Net Present Value);

Індекс рентабельності інвестицій - PI (Profitability Index);

Внутрішня норма доходу - IRR (Internal Rate of Return);

Модифікована внутрішня норма прибутку - MIRR (Modified Internal Rate of Return);

Дисконтований термін окупності інвестицій - DPP (Discounted Payback Period).

2. Засновані на облікових оцінках ("статистичні" методи):

Термін окупності інвестицій - PP (Payback Period);

Коефіцієнт ефективності інвестицій - ARR (Accounted Rate of Return).

Розглянемо ключові ідеї, що лежать в основі цих методів. Чиста приведена вартість. Цей метод заснований на зіставленні розмірів початкової інвестиції (IC) із загальною сумою дисконтованих чистих грошових надходжень, що генеруються нею протягом прогнозованого строку. Оскільки притік коштів розподілений у часі, він дисконтується за допомогою коефіцієнта r , який встановлюється аналітиком (інвестором) самостійно, виходячи з

щорічного відсотка повернення, який він хоче або може мати на капітал, що інвестується їм.

При прогнозуванні доходів по роках необхідно по можливості враховувати усі види надходжень як виробничого, так і невиробничого характеру, що можуть бути асоційовані з даним проектом. Так, якщо по закінченні періоду реалізації проекту планується надходження засобів у виді ліквідаційної вартості устаткування чи вивільнення частини оборотних коштів, вони повинні бути враховані як доходи відповідних періодів.

Метод внутрішньої ставки доходності. Під нормою рентабельності інвестиції (IRR) розуміють значення коефіцієнта дисконтування, при якому NPV проекту дорівнює нулю. Зміст розрахунку цього коефіцієнта при аналізі ефективності планованих інвестицій полягає в наступному: IRR показує максимально припустимий відносний рівень витрат, що можуть бути асоційовані з даним проектом. Наприклад, якщо проект цілком фінансується за рахунок позички комерційного банку, то значення IRR показує верхню границю припустимого рівня банківської процентної ставки, перевищення якої робить проект збитковим.

На практиці будь-яке підприємство фінансує свою діяльність, у тому числі й інвестиційну, з різних джерел. Як плату за користування авансованими в діяльність підприємства фінансовими ресурсами воно сплачує відсотки, дивіденди, винагороди, тобто несе обґрунтовані витрати на підтримку свого економічного потенціалу [35, с. 203].

Показник, що характеризує відносний рівень цих витрат, можна назвати "ціною" авансованого капіталу (CC). Цей показник відбиває сформований на підприємстві мінімум повернення на вкладений у його діяльність капітал, його рентабельність і розраховується по формулі середньої арифметичної зваженої.

Економічний зміст цього показника полягає в наступному: підприємство може приймати будь-які рішення інвестиційного характеру, рівень рентабельності яких не нижче поточного значення показника CC (ціни чи джерела засобів для даного проекту, якщо він має цільове джерело). Саме з ним

порівнюється показник IRR, розрахований для конкретного проекту, при цьому зв'язок між ними такий. Практичне застосування даного методу ускладнено, якщо в розпорядженні аналітика немає спеціалізованого фінансового калькулятора. У цьому випадку застосовується метод послідовних ітерацій з використанням табульованих значень дисконтуючих множників.

Метод періоду окупності. Цей метод - один з найпростіших і широко розповсюджений у світовій обліково-аналітичній практиці, не припускає тимчасової упорядкованості грошових надходжень.

Алгоритм розрахунку строку окупності (PP) залежить від рівномірності розподілу прогнозованих доходів від інвестиції. Якщо доход розподілений по роках рівномірно, то строк окупності розраховується розподілом одноразових витрат на величину річного доходу, обумовленого ними. При одержанні дробового числа воно округляється у бік збільшення до найближчого цілого. Якщо прибуток розподілений нерівномірно, то строк окупності розраховується прямим підрахунком числа років, протягом яких інвестиція буде погашена кумулятивним доходом.

Деякі фахівці при розрахунку показника PP усе-таки рекомендують враховувати часовий аспект. У цьому випадку в розрахунок приймаються грошові потоки, дисконтовані по показнику "ціна" авансованого капіталу. Очевидно, що строк окупності збільшується [47, с. 2134].

Метод розрахунку коефіцієнта ефективності інвестиції. Цей метод має дві характерні риси: по-перше, він не припускає дисконтування показників доходу; по-друге, доход характеризується показником чистого прибутку PN (балансовий прибуток за мінусом відрахувань у бюджет).

Алгоритм розрахунку винятково простий, що і визначає широке використання цього показника на практиці: коефіцієнт ефективності інвестиції (ARR) розраховується розподілом середньорічного прибутку PN на середню величину інвестиції (коефіцієнт береться у відсотках).

Середня величина інвестиції знаходиться розподілом вихідної суми капітальних вкладень на два, якщо передбачається, що після закінчення терміну

реалізації аналізованого проекту всі капітальні витрати будуть списані; якщо допускається наявність залишкової чи ліквідаційної вартості (RV), те її оцінка повинна бути виключена [46, с. 132].

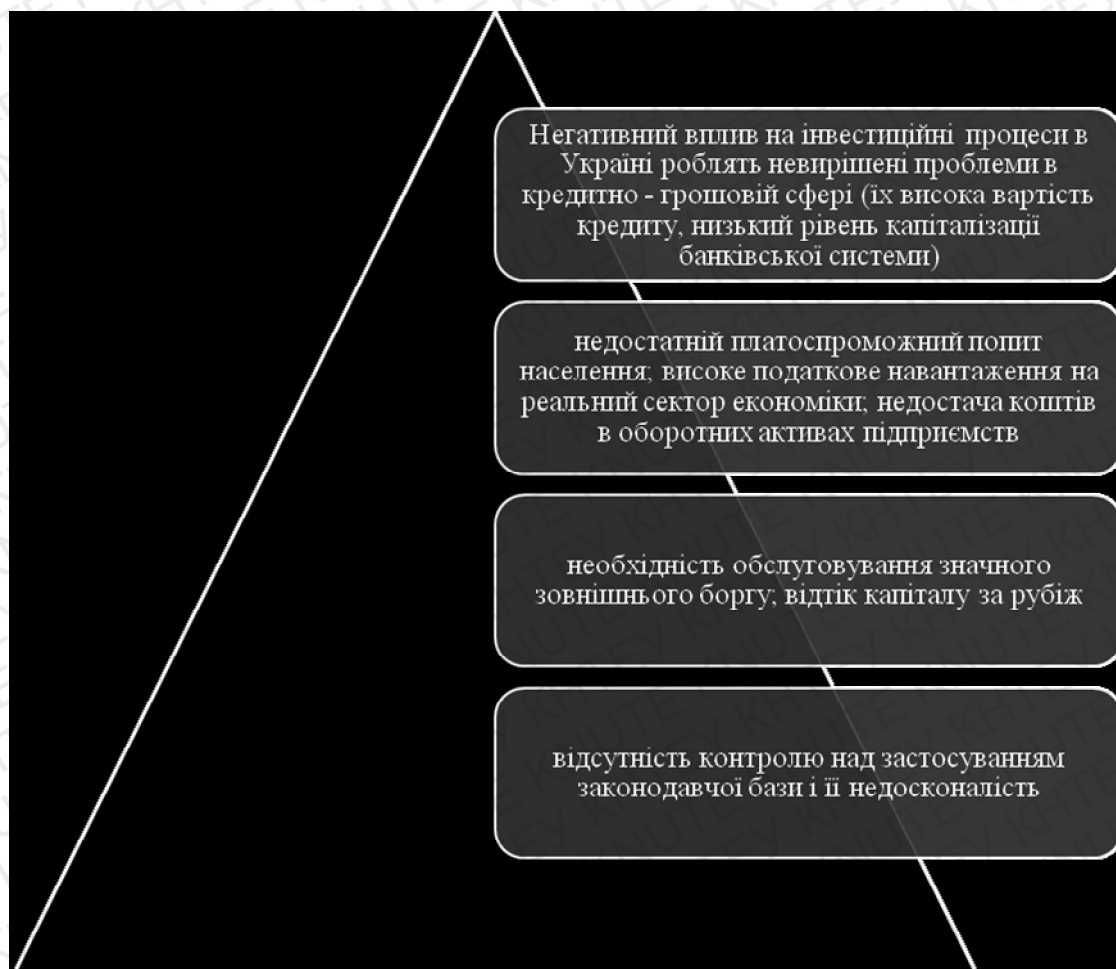

Рис. 1.8. Проблеми оцінки інвестиційних процесів

Даний показник порівнюється з коефіцієнтом рентабельності авансованого капіталу, що розраховується розподілом загального чистого прибутку підприємства на загальну суму засобів, авансованих у його діяльність (підсумок середнього нетто).

Метод, заснований на коефіцієнті ефективності інвестиції має ряд істотних недоліків, обумовлених в основному тим, що він не враховує тимчасовий складової грошових потоків. Зокрема, метод не робить розходження між проектами з однаковою сумою середньорічного прибутку, але

сумою прибутку, що варіює, по роках, а також між проектами, що мають однаковий середньорічний прибуток, але генеруючу протягом різної кількості років. Основні проблеми оцінки інвестиційних процесів наведені на рис. 1.8.

Пріоритетними задачами реформування управлінських механізмів на рівні підприємств наступні: створення ефективного управлінського механізму на підприємстві або удосконалення існуючого апарату управління та його корегування, у тому числі удосконалення фінансового менеджменту;

забезпечення доцільного фінансового аналізу підприємства та оцінка рівня інвестиційних ризиків;

можливе покращення інвестиційного клімату та забезпечення інвестиційної привабливості за рахунок надання точної, об'єктивної та повної інформації всім суб'єктам інвестиційної діяльності (акціонерам, інвесторам, кредиторам) про фінансово-економічний стан підприємства;

удосконалення системи бухгалтерського обліку за рахунок виконання функцій джерела формування економічних показників [48].

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ДАРНИЦЬКИЙ ЗАВОД ЗБК»

2.1. Аналіз інвестиційних можливостей підприємства

ПАТ «Дарницький завод ЗБК» є одним з найбільших підприємств-виробників бетону і залізобетонних конструкцій, що має багаторічний досвід. Основними видами його діяльності є виготовлення збірних ЖБК, стінових блоків, товарного бетону і розчину, а також металоконструкцій.

За 60 років своєї діяльності підприємство зарекомендувало себе як надійний партнер, який випускає продукцію із застосуванням екологічно чистих матеріалів, відповідну сучасним стандартам якості.

На заводі широко використовуються передові технології, що підвищують експлуатаційні характеристики готової продукції і товарного бетону. Завод має власну виробничу випробувальну лабораторію і службу контролю якості, які атестовані Держстандартом України.

Наявність розвинутої транспортної інфраструктури, залізничних та автотранспортних під'їзних шляхів дозволяє надавати послуги з відвантаження залізобетонних виробів залізничними вагонами і автомобільним транспортом, а цех автотранспорту, який налічує 50 автомобілів різних марок і потужностей, забезпечує своєчасну доставку продукції.

Виробничі потужності заводу дозволяють за рік виробляти 350 т. МЗ бетону, а також 130 т. МЗ збірних залізобетонних конструкцій.

У 2015- 2017 роках ПАТ «Дарницький завод ЗБК» реалізовує свою продукцію на території Вінницької, Житомирської, Полтавської, Черкаської, Чернігівської, Київської областей та міста Києва. Обсяг об'єднаного ринку готових для використання розчинних бетонних сумішей Вінницької, Житомирської, Полтавської, Чернігівської, Черкаської, Київської областей та міста Києва

Зростання та динаміка обсягу реалізованої продукції наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Зростання обсягу та динаміка обсягу реалізованої продукції ПАТ
«Дарницький завод ЗБК» за 2015-2017 рр.**

Показник	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Абсолютна зміна, тис. грн.		Відносна зміна, %	
				2016/201 5	2016/201 7	2016/20 15	2016/20 17
Обсяг реалізованої продукції, тис. тон	17484, 2	19531, 2	21578, 2	2047	2047	112%	110%
Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	28578 6	33850 8	46646 1	52722	127953	118%	138%

На рис. 2.1 проілюстровано зростання обсягів реалізації продукції ПАТ «Дарницький завод ЗБК за 2015-2017 рр.

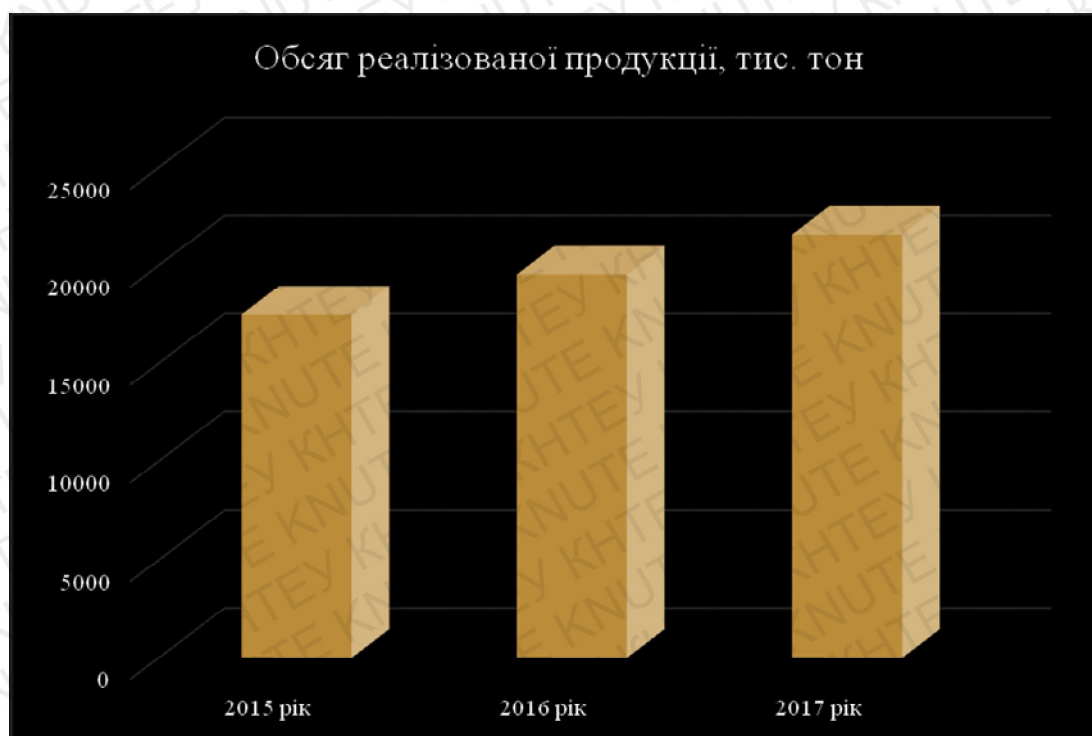

Рис. 2.1. Обсяг реалізованої продукції ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2015-2017 рр., тис. тон

За результатами оцінки в табл. 2.1, слід відзначити, що темпи зростання реалізації продукції у натуральних одиницях виміру (тис. тон) менші, ніж у

грошовому вираженні. Така ситуація можлива через вплив зовнішніх факторів (наприклад, інфляції).

Підприємство входить до групи підприємств «Групи Ковальської», разом із ПАТ «ЗЗК ім. Світлани Ковальської», ТОВ «Бетон Комплекс» і ТОВ «Автобудкомплекс-К», які входять до та ПАТ «Дарницький завод ЗБК».

Проаналізуємо динаміку капіталу ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2014-2017 рр.

Таблиця 2.2

Динаміка ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2014-2017 рр.

Найменування показника	на кінець 2014 р.	на кінець 2015 р.	на кінець 2016 р.	на кінець 2017 р.	Абсолютна зміна, тис. грн.			Відносна зміна, %		
					2015 р./2014 р.	2016 р./2015 р.	2017 р./2016 р.	2015 р./2014 р.	2016 р./2015 р.	2017 р./2016 р.
I. Власний капітал										
Зареєстрований (пайовий) капітал	21704	21704	21704	21704	0	0	0	-	-	-
Резервний капітал	3555	3555	3555	3555	0	0	0	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	8474	5416	2627	542	-3058	-2789	-2085	-36%	-51%	-79%
Всього за розділом I	16785	19843	22632	24717	3058	2789	2085	18%	14%	9%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення										
Інші довгострокові зобов'язання	50000	44890	50000	60000	-5110	5110	10000	-10%	11%	20%
Всього за розділом II	50000	44890	50000	60000	-5110	5110	10000	-10%	11%	20%

Продовження табл. 2.2

III. Поточні зобов'язання і забезпечення										
Поточна кредиторська заборгованість:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
за товари, роботи, послуги	5153	20650	11958	11765	15497	-8692	-193	301%	-42%	-2%
за розрахунками з бюджетом	1504	300	939	3228	-1204	639	2289	-80%	213%	244%
за у тому числі з податку на прибуток	0	0	0	128	0	0	128	-	-	-
за розрахунками зі страхування	477	747	623	715	270	-124	92	57%	-17%	15%
за розрахунками з оплати праці	1018	1428	2183	2839	410	755	656	40%	53%	30%
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	10311	11574	13857	7639	1263	2283	-6218	12%	20%	-45%
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	2447	2664	2950	2286	217	286	-664	9%	11%	-23%
Поточні забезпечення	141	1499	1825	2900	1358	326	1075	963%	22%	59%
Інші поточні зобов'язання	484	471	542	1025	-13	71	483	-3%	15%	89%
Усього за розділом III	21535	39333	34877	32397	17798	-4456	-2480	83%	-11%	-7%
Баланс	88320	104066	107509	117114	15746	3443	9605	18%	3%	9%

Аналізуючи дані з табл. 2.2, можна зробити висновок, що найбільших змін набув нерозподілений прибуток, його падіння у 2017 році, у порівнянні із 2016 роком, склало 79% (2789 тис. грн.), що проілюстровано на рис. 2.2.

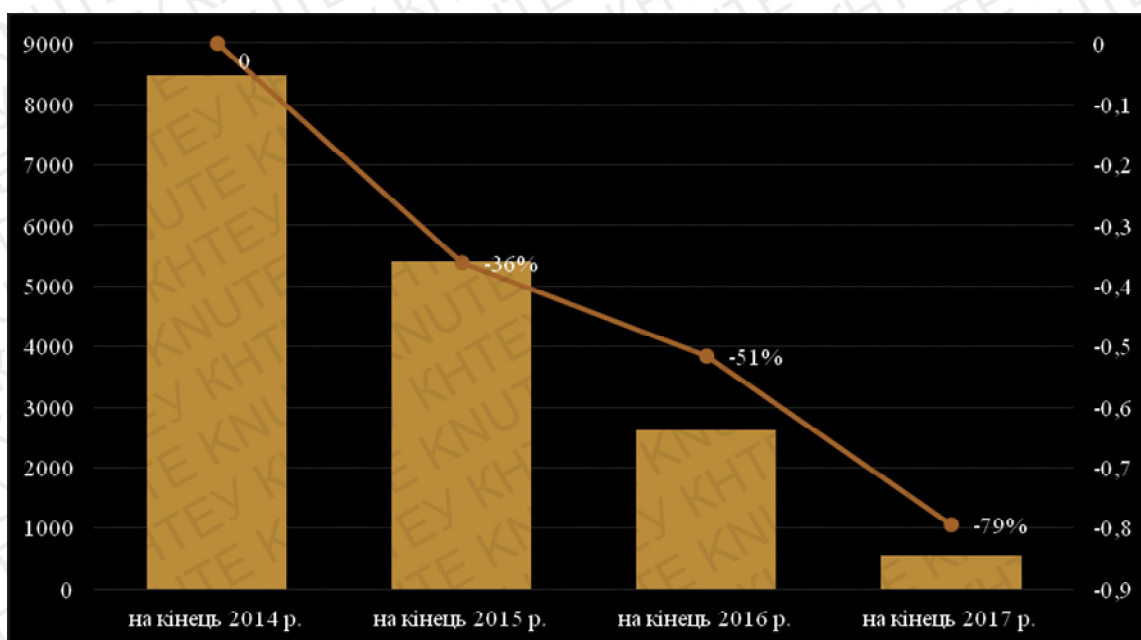

Рис. 2.2. Динаміка та відносна зміна нерозподіленого прибутку ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2014-2017 рр.

Що ж до довгострокових зобов'язань, то динаміка є несуттєвою, що наведено на рис. 2.3.

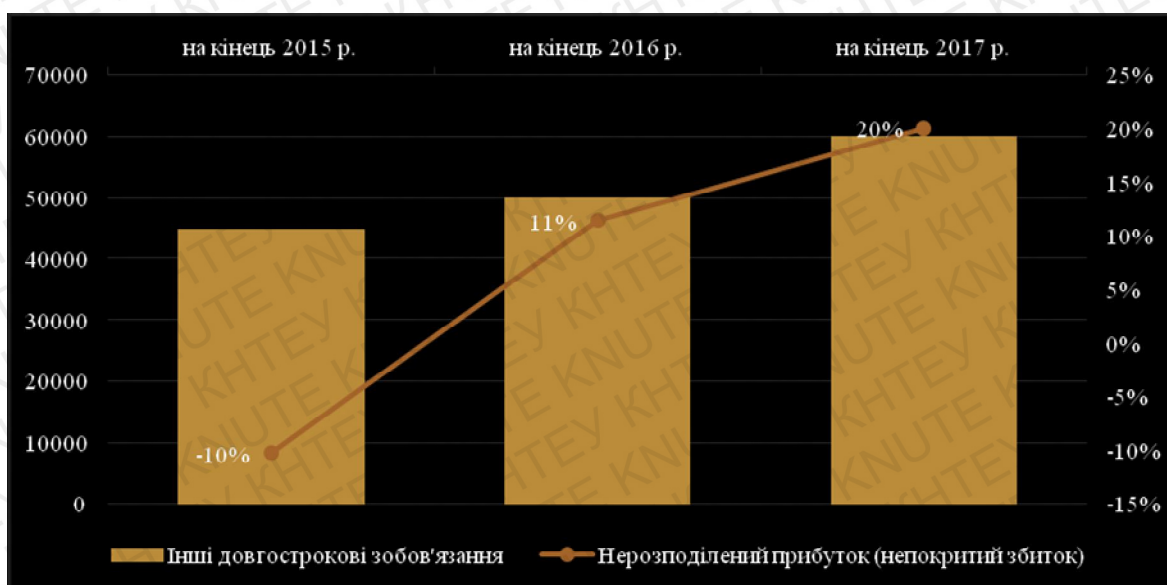

Рис. 2.3. Динаміка та відносна зміна довгострокових зобов'язань ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2014-2017 рр.

Поточна заборгованість за розрахунками з бюджетом зросла на 244% (2289 тис. грн.), а інші поточні зобов'язання зросли на 89%. Це максимальне зростання в цьому розділі (рис. 2.4).

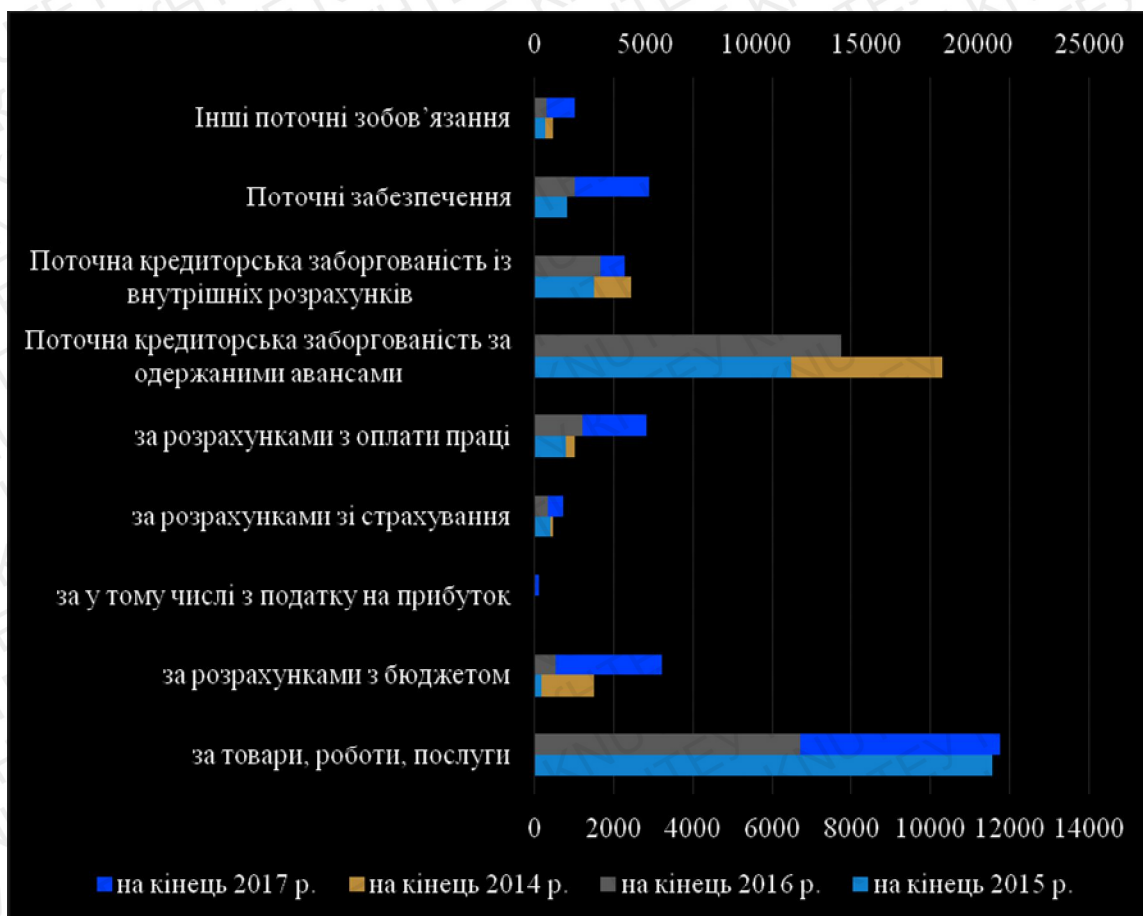

Рис. 2.4. Динаміка поточної заборгованості ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2014-2017 pp.

Отже, на основі наведених даних, можна зробити висновок про зростання власних коштів (9%) підприємства та довгострокових зобов'язань (20%) на фоні загального скорочення поточних зобов'язань (на 7%).

На рис. 2.5 наведено аналіз структури джерел майна ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2014-2017 pp.

Згідно із діаграмами, найбільшу долю у структурі джерел майна складають довгострокові зобов'язання- майже 50%, а найменшу долю – власний капітал підприємства – 21% у 2017 році.

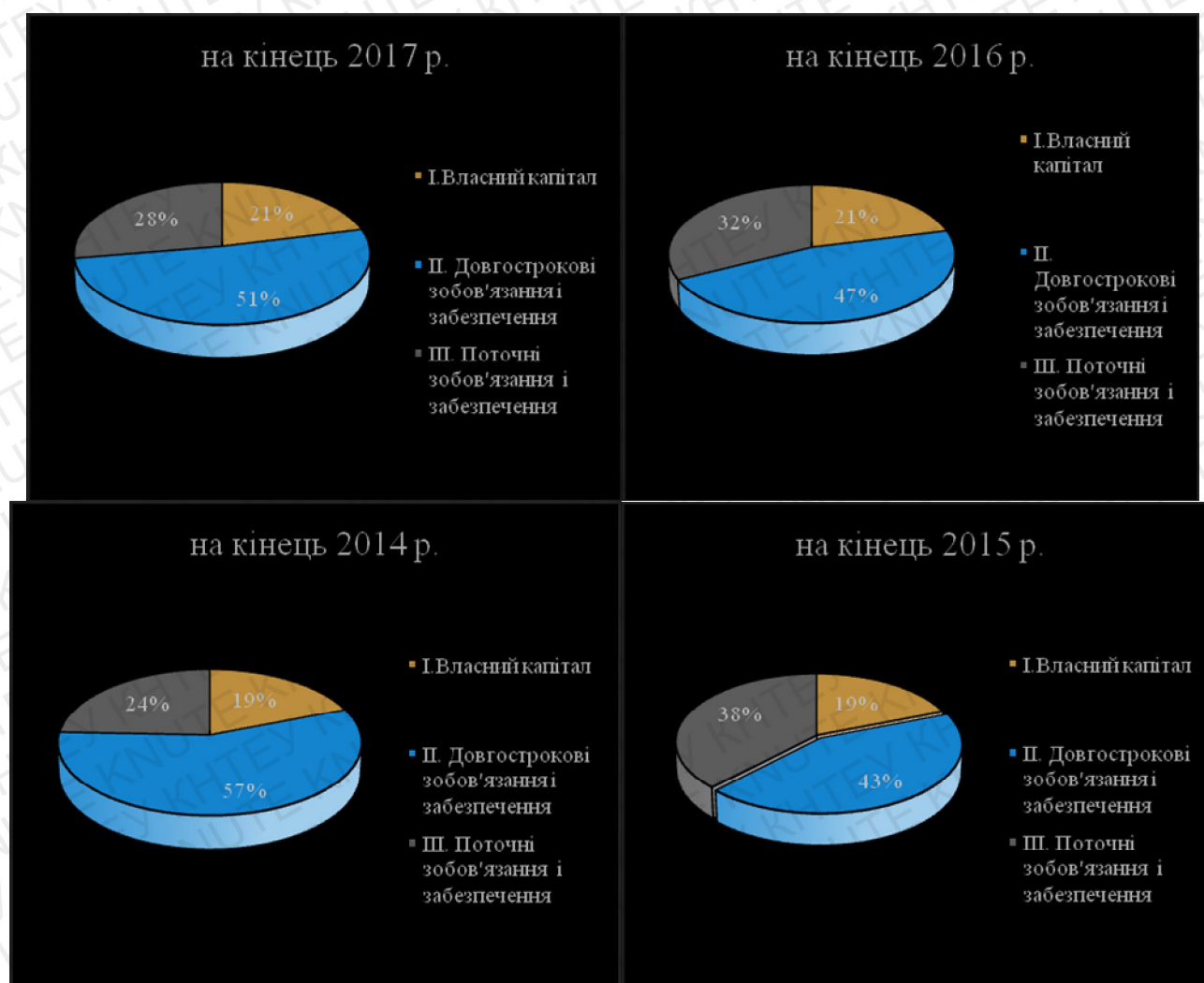

Рис. 2.5. Структура джерел майна ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2014-2017 рр.

Найбільшої уваги в пасивах заслуговує частка короткострокових зобов'язань. Фактично вона означає безкоштовне користування засобами кредиторів. Майно ПАТ «Дарницький завод ЗБК» сформовано в 2014-2017 рр. в основному за рахунок довгострокових зобов'язань. В цілому, протягом 2014-2017 рр. спостерігається низька автономія підприємства (висока питома вага зобов'язань).

У довгострокових пасивах переважають інші зобов'язання, в короткострокових поточні зобов'язання, що проілюстровано на рис. 2.6.

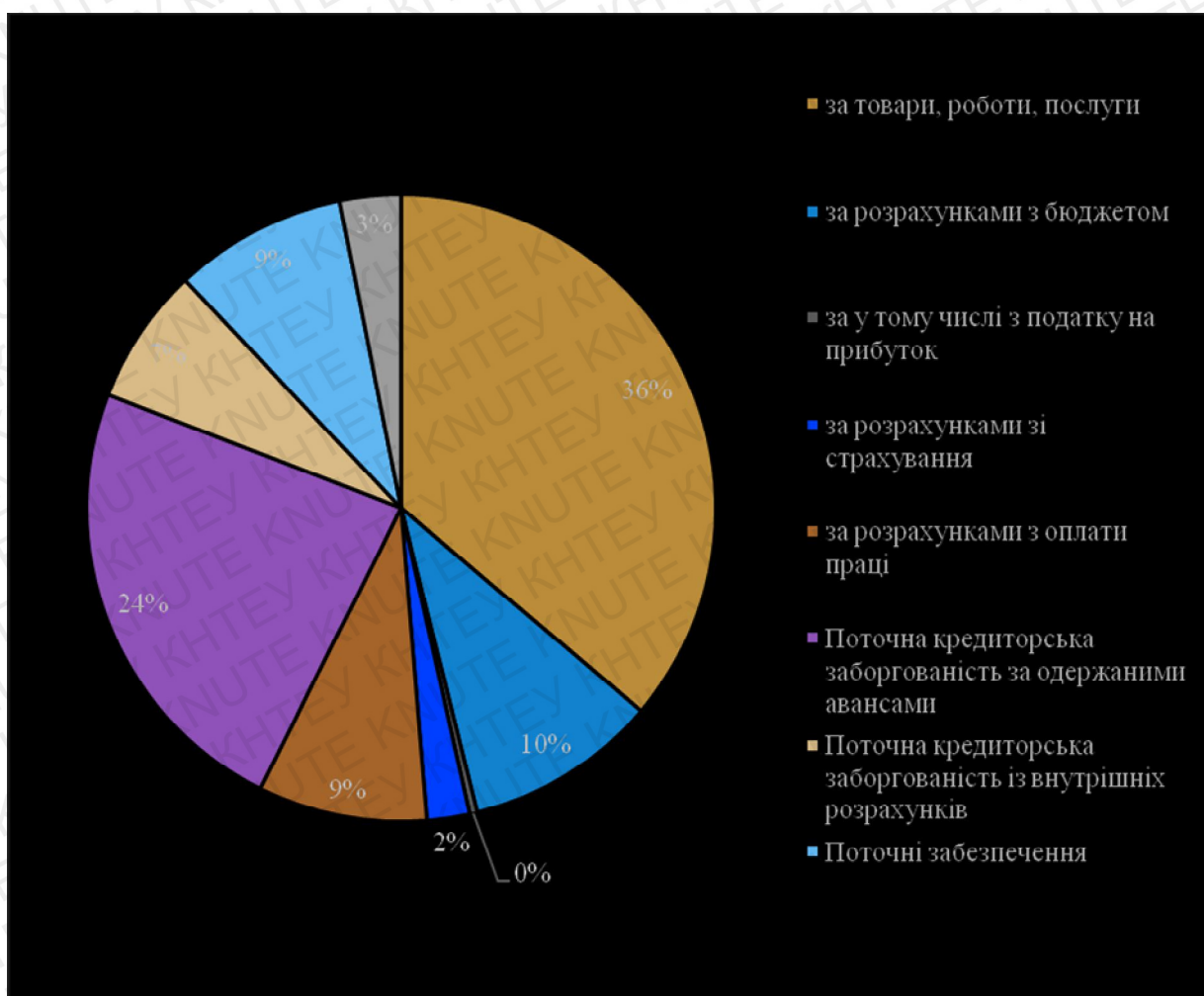

Рис. 2.6. Структура короткострокових зобов'язань та забезпечення ПАТ «Дарницький завод ЗБК»

В табл. 2.3 наведено порівняння загальної суми фінансових ресурсів, загальної суми інвестиційних ресурсів та власного капіталу.

Таблиця 2.3

Динаміка загальної суми фінансових ресурсів, загальної суми інвестиційних ресурсів та власного капіталу

Показник	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Відносне відхилення, %		Абсолютне відхилення, тис. грн.	
				2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Загальна сума фінансових ресурсів	104066	107509	117114	103%	109%	3443	9605
Власний капітал	19843	22632	24717	114%	109%	2789	2085
Загальна сума інвестиційних ресурсів	24837	5211	5000	21%	96%	-19626	-211

Аналізуючи табл. 2.3, можна зробити висновок, що загальна сума інвестиційних ресурсів у 2017 році впала на 4%(-211 тис. грн.), порівняно із 2016 роком. В той же час, загальна сума фінансових ресурсів зросла на 9605 тис. грн (9%) у 2017 році, порівняно із 2016 роком.

Визначимо тип проведеної підприємством політики фінансування в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз типу проведеної підприємством політики фінансування, тис. грн.

Показник	2015 рік	2016рік	2017 рік
Необоротні активи	25223	26597	36140
Оборотні активи	78843	80912	80974
Постійна частина	21814	24594	23657
Змінна частина	57029	56318	57317
Власний капітал	19843	22632	24717
Довгострокові зобов'язання	44890	50000	60000
Довгострокові пасиви	64733	72632	84717
Стабільна частина оборотних активів + $0,5 \cdot$ змінна частина оборотних активів	50328,5	52753	52315,5
Агресивна політика	17696	21441	24920

Продовження табл. 2.4

	виконується		
Помірна політика	-10818,5	-6718	-3738,5
	не виконується		
Консервативна політика	-39333	-34877	-32397
	не виконується		

У 2015-2017 рр. у заводу агресивна модель політики фінансування. Така модель (тип політики) створює проблеми в забезпеченні поточної платоспроможності і фінансової стійкості підприємства. Разом з тим, вона дозволяє здійснювати операційну діяльність з мінімальною потребою у власному капіталі, а отже забезпечувати при інших рівних умовах найбільш високий рівень його рентабельності.

Можна зробити наступні висновки за результатами аналізу. Зіставлення оборотних (короткострокових) і необоротних (довгострокових) активів за структурою дозволяє відзначити переважання оборотних активів в усі періоди. Мала питома вага необоротних активів зазвичай оцінюється як позитивна ознака, що свідчить про переважання предметів праці над коштами праці в майновому комплексі підприємства.

Таблиця 2.5

**Показники кредитоспроможності ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у
2015-2017 рр.**

Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,037	0,222	0,006

Продовження табл. 2.5

Коефіцієнт миттєвої ліквідності	2,54	3,25	3,50
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,00	2,32	2,50
Коефіцієнт заборгованості	4,24	3,75	3,74
Коефіцієнт незалежності (автономії)	0,19	0,21	0,21
Рентабельність власного капіталу	11,6%	12,3%	8,4%
Операційна рентабельність продажу	8,1%	0,8%	0,4%
Рентабельність основної діяльності	6,6%	5,7%	2,4%

З метою визначення кредитоспроможності підприємства, необхідно розрахувати коефіцієнти, що її характеризують (табл. 2.5).

Аналізуючи дані табл. 2.4, можна зробити висновок, що фінансова заборгованість ПАТ «Дарницький завод ЗБК» скорочується, і в 2017 р на кожну гривню власних коштів припадає 3,74 гривні фінансових ресурсів, що на 0,01 менше, ніж роком раніше (рис.2.7).

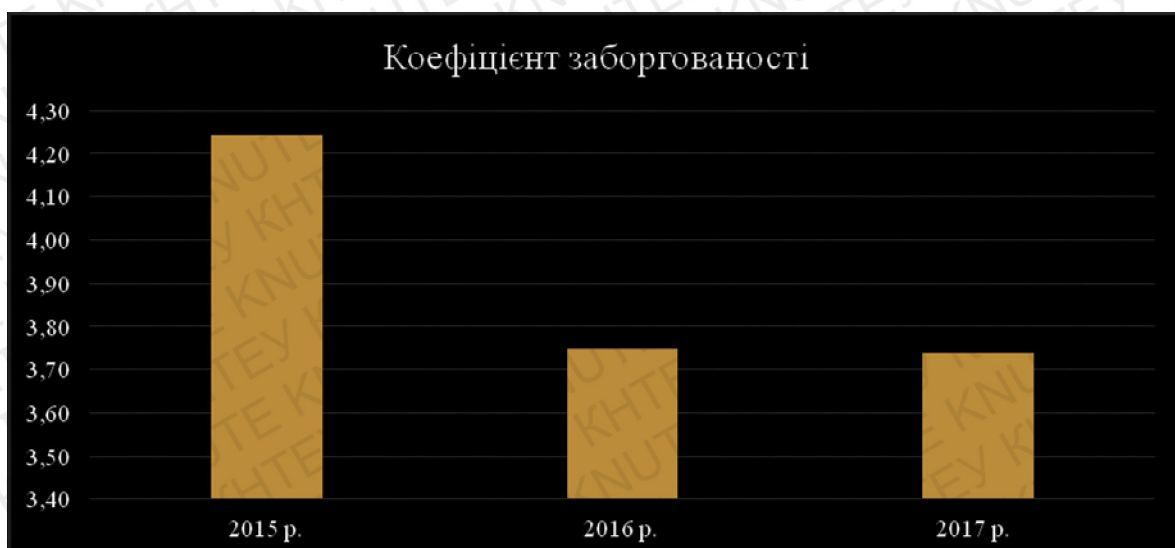

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнту фінансової заборгованості
ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у 2015-2017 рр.

Однак значення показника більше, ніж нормативне значення, тому фінансові ризики компанії знаходяться на нестабільному рівні.

Динаміка показника миттєвої ліквідності мала стабільну тенденцію і на 31.12.2017 р. збільшилась до 3,5 (рис. 2.8).

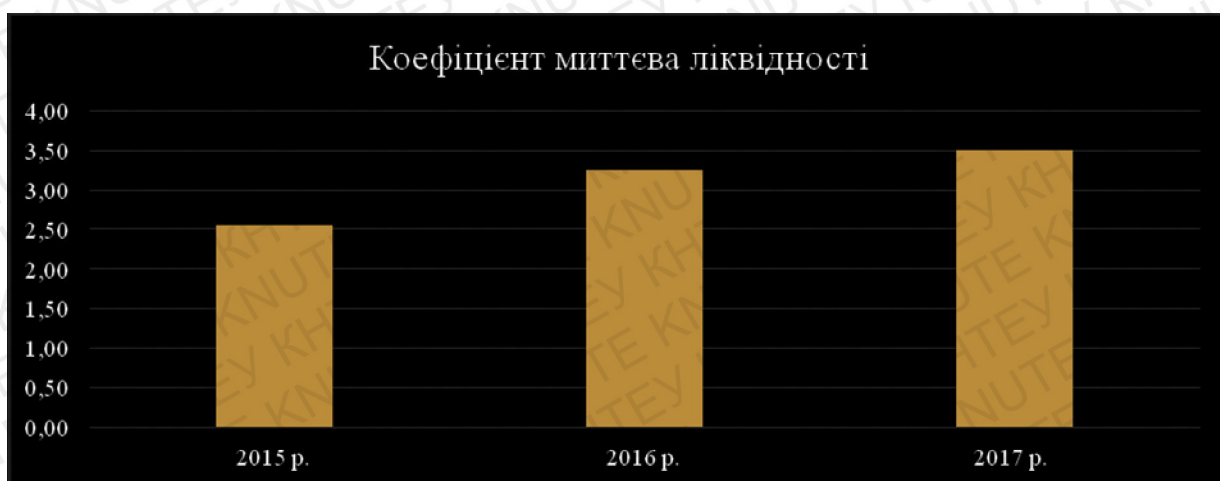

Рис. 2.8. Динаміка показника миттєвої ліквідності ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у 2015-2017 рр.

Щодо показника поточної ліквідності в 2017 році зріс на 1,8% і склав 25%, що є відхиленням від норми.

Рис. 2.9. Динаміка показника поточної ліквідності ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у 2015-2017 рр.

Показник абсолютної ліквідності значно зменшився у 2017 рр., порівняно із 2016 роком та на 31.12.2017 склав 0,6%, що на 21,6% менше, ніж у 2016р (рис. 2.9).

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу зменшився і на 2017 рік становив 8,4%, що на майже 4% менше, ніж у 2016 році (2.10).

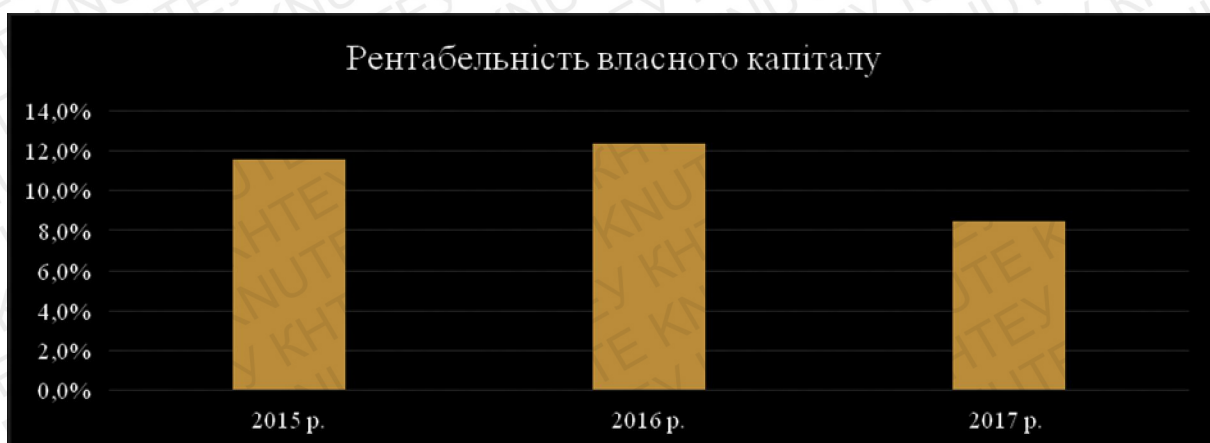

Рис. 2.10. Динаміка показника рентабельності власного капіталу ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у 2015-2017 рр.

Отже, з кожної гривні власних коштів ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у 2017 році отримав 8,4 грн., а падіння цього показника вказує на те, що інвестування в підприємство стає менш ефективним.

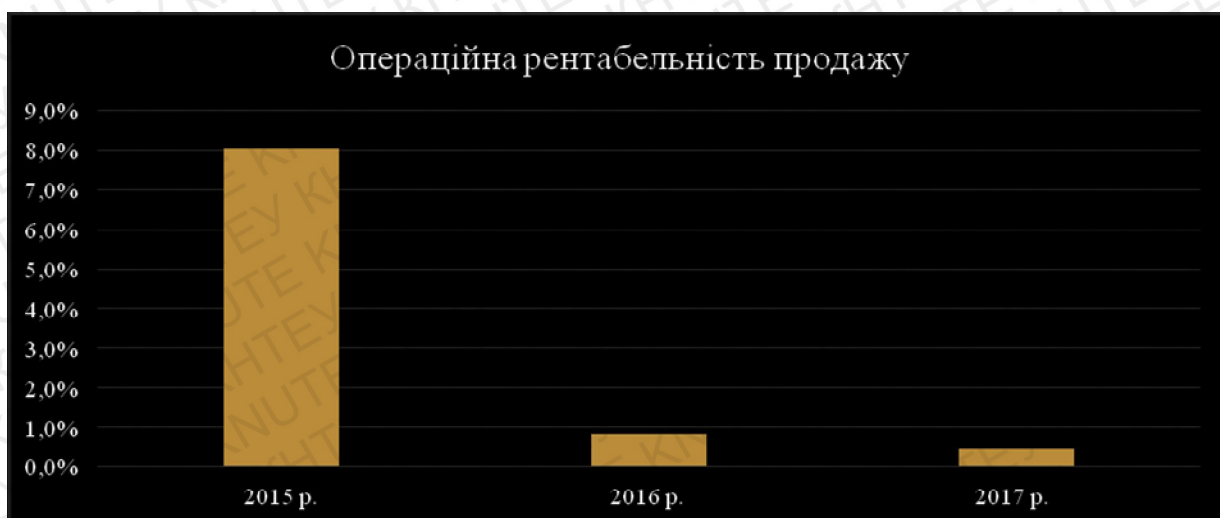

Рис. 2.11. Динаміка показника операційної рентабельності продажу ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у 2015-2017 рр.

Показник операційної рентабельності вказує на те, що на одну гривню реалізованої продукції підприємство отримує 0,4 грн. у 2017 році, що на 0,4 грн. менше, ніж у 2016 році (2.11).

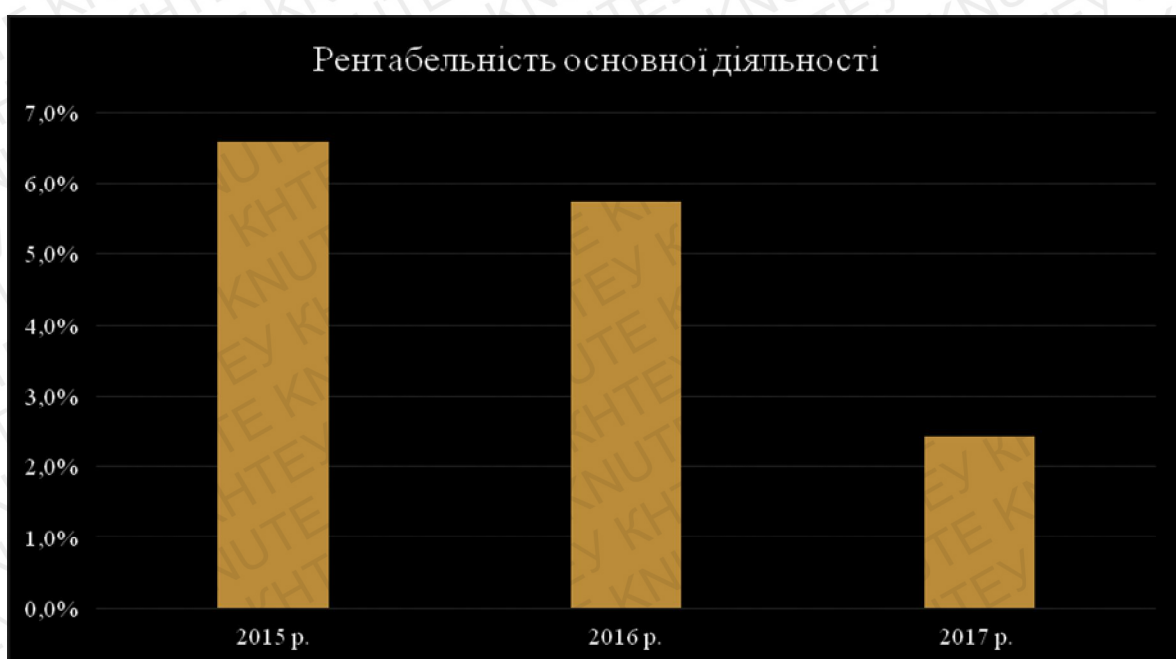

Рис. 2.12. Динаміка показника рентабельності основної діяльності ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у 2015-2017 рр.

Показник рентабельності основної діяльності протягом 2015-2017 рр. також має тенденцію до скорочення і в 2017 році склав 2,4%, що вдвічі менше,

ніж у 2016 році (рис. 2.12). Тобто підприємство з кожної гривні операційного прибутку отримало 2,4 грн. прибутку.

У 2017 р. порівнянні з 2016 р. відбувається підвищення джерел власних коштів. Довгострокові зобов'язання в 2017 р підвищилися на 20%. Кредиторська заборгованість в 2017 р скоротилась на 2486 тис. грн. У 2017 р порівнянні з 2014 р збільшилася питома вага позикових джерел, знизилася питома вага власних джерел. Частка позикового капіталу підприємства - 79%. У 2015-2017 р у заводу агресивна модель політики фінансування.

2.2. Аналіз динаміка та структури реальних інвестицій підприємства

Перш ніж провести детальний аналіз реальних інвестицій ПАТ «Дарницький завод ЗБК», слід зазначити, що, незважаючи на велику кількість форм реальних інвестицій, на сучасному етапі найпоширенішими є капітальні інвестиції.

Реальному інвестуванню, на відміну від фінансового, притаманне вкладення коштів у активи самого підприємства – як матеріальні (виробничі основні та оборотні фонди, будівлі, споруди, обладнання, товарно-матеріальні цінності), так і нематеріальні (патенти, ліцензії, «ноу-хау», програмне забезпечення, технічна, науково-практична, технологічна та інша документація).

Для детального аналізу реальних інвестицій, проводиться аналіз динаміки інвестиційної діяльності ПАТ «Дарницький завод ЗБК», що наведено у табл. 2.6.

Таблиця 2.6.

**Динаміка інвестиційної діяльності ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у
2015-2017 рр.**

Вид інвестицій	2015 рік			2016 рік			2017 рік		
	тис. грн.	Темп росту		тис. грн.	Темп росту		тис. грн.	Темп росту	
		тис. грн.	%		тис. грн.	%		тис. грн.	%
Капітальні інвестиції	2534	-	-	4150	1616	64%	12614	8464	204%
Інвестиції у нематеріальні активи	0	-	-	50	50	100%	120	70	140%
Фінансові інвестиції	0	-	-	0	0	0	0	0	0
Всього	2534	0	0	4200	1666	66%	12734	8534	203%

Аналізуючи дані табл. 2.6, можна зробити висновок, про відсутність фінансових інвестицій у підприємства. Натомість, реальні інвестиції підприємства у 2015 році склали 2534 тис. грн., що на 66% менше, ніж у 2016 р. (4200 тис. грн.). На рис. 2.13, проілюстровано динаміку реальних інвестицій ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2015-2017 роки.

Динаміка реальних інвестицій ПАТ «Дарницький завод ЗБК»

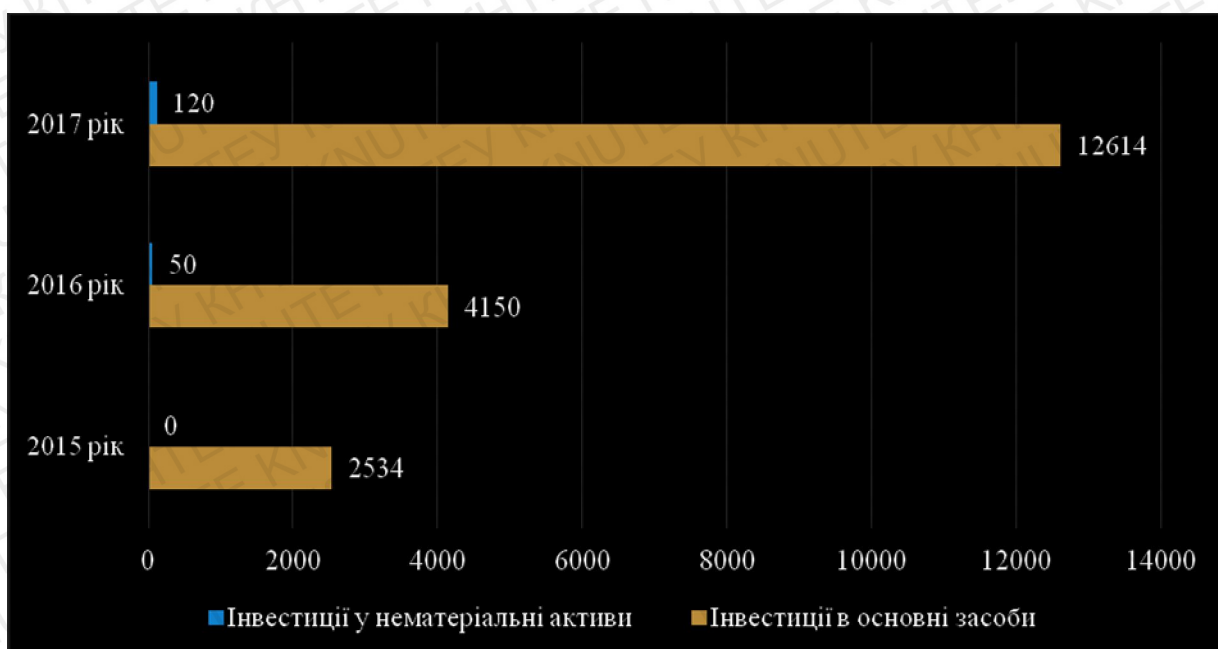

Рис. 2.13. Динаміка реальних інвестицій ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2015-2017 роки

У 2017 році спостерігається стрімке зростання інвестиційної діяльності, що в порівнянні із 2016 роком, склало 203%, тобто на 8534 тис. грн. у 2017 році обсяг реальних інвестицій був збільшений.

В табл. 2.7 наведено порівняння показників реалізованої продукції та обсягу реальних інвестицій.

Входячи з динаміки у табл. 2.7, можна зробити висновок про те, що обсяг реальних інвестицій збільшується більш швидкими темпами (у 2017 році реальні інвестиції збільшилися на 203%), а обсяг реалізованої продукції, в свою чергу, також зростає, але з меншими темпами.

Таблиця 2.7

**Динаміка обсягу реалізованої продукції та реальних інвестицій
ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за 2015-2017 роки**

Показник	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Абсолютна зміна, тис. грн.		Темпи росту, %	
				2016/2015	2016/2017	2016/2015	2016/2017
Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	285786	338508	466461	52722	127953	118%	138%
Обсяг реальних інвестицій	2534	4200	12734	1666	8534	166%	303%

Наступним етапом важливим для дослідження є порівняння власного капіталу із реальними інвестиціями підприємства у динаміці (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка обсягу реальних інвестицій та власного капіталу

Показник	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Абсолютна зміна, тис. грн.		Темпи росту, %	
				2016/2015	2016/2017	2016/2015	2016/2017
Обсяг реальних інвестицій	2534	4200	12734	1666	8534	166%	303%
Власний капітал, тис. грн.	19843	22632	24717	2789	2085	114%	109%

З огляду на динаміку, наведену у табл. 2.8, можна зробити висновок про зростання власного капіталу підприємства на 9% у 2017 році, порівняно із 2016 роком, однак темпи зростання реальних інвестицій більші.

Оскільки фінансових інвестицій підприємство у досліджуваний період не мало, цікавим є дослідження обсягу довгострокових, короткострокових зобов'язань як одного із джерел інвестиційної діяльності, разом із динамікою реальних інвестицій (табл. 2.9)

Таблиця 2.9

**Динаміка довгострокових та короткострокових зобов'язань і
реальних інвестицій**

Показник	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Темпи росту, %		Темпи приросту, %	
				2016/2015	2017/2016	2016/2015	2017/2016
Довгострокові зобов'язання	44890	50000	60000	111%	120%	11%	20%
Короткострокові зобов'язання	39333	34877	32397	89%	93%	-11%	-7%
Реальні інвестиції	2534	4200	12734	166%	303%	66%	203%

Аналізуючи результати табл. 2.9, можна зробити висновок, що темпи приросту довгострокових зобов'язань менші, ніж темпи приросту, але приріст по довгостроковим зобов'язанням повністю покриває зростання реальних інвестицій, а також виплати за короткостроковими зобов'язаннями, тому що вони у 2016-2017 рр. скоротилися на 11% и 7% відповідно.

В фінансовій звітності реальні інвестиції відображені у Примітках до фінансової звітності та складаються з наступних елементів:

- капітальне будівництво;
- придбання (виготовлення) основних засобів;
- придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів;
- придбання (створення) нематеріальних активів;
- придбання (виращування) довгострокових біологічних активів;
- інші.

У табл. 2.10 розглянуто структуру реальних інвестицій ПАТ «Дарницький завод ЗБК».

Аналізуючи дані табл. 2.6, можна зробити висновок, що у структурі реальних інвестицій є лише дві складові – придбання нематеріальних активів та придбання (виготовлення) основних засобів.

Таблиця 2.6.

**Структура реальних інвестицій ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за
2015-2016 рр.**

Види реальних інвестицій	2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	Обсяг, тис. грн.	Доля у загальн ому обсязі	Обсяг, тис. грн.	Доля у загально му обсязі	Обсяг , тис. грн.	Доля у загально му обсязі
Придбання нематеріальних активів	0	0%	50	1,2%	120	0,9%
Капітальні інвестиції						
Капітальне будівництво	0	0%	0	0%	0	0%
Придбання (виготовлення) основних засобів	2534	100%	4150	98,8%	12614	99,1%
Придбання (виготовлення) інших необоротних активів	0	0%	0	0%	0	0%
Разом	2534	100%	4200	100%	12734	100%

Однак, у 2015 році інвестиції у нематеріальні активи були відсутні. На рис. 2.14, проілюстровано структуру реальних інвестицій ПАТ «Дарницький завод ЗБК».

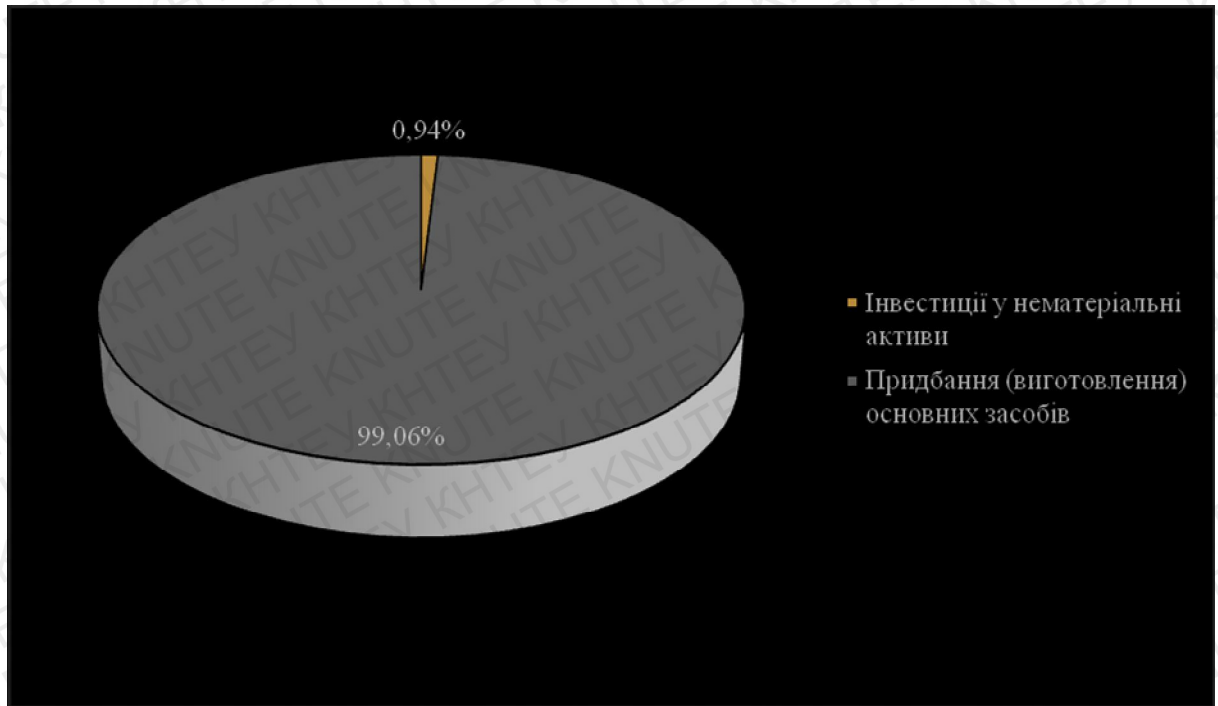

Рис. 2.14. Структура реальних інвестицій ПАТ «Дарницький завод ЗБК» у 2017 році

В 2016 році загальний обсяг нематеріальних інвестицій склав 50 тис. грн., що на 70 тис. грн. менше, ніж у 2017 році, але їх доля у структурі скоротилася на 0,3%. Це пов'язано із значним зростанням (за результатами розрахунку у табл. 2.5, зростання складає 204%) обсягу придбаних основних засобів у 2017 році. На 2017 рік інвестиції в основні засоби склали 99,1% усіх реальних інвестицій.

За об'єктом інвестування можна виділити наступну структуру (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Структура реальних інвестицій за об'єктом

Об'єкт інвестування	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Доля, %
1. Інвестиції в основні фонди	2534	4150	12614	100,0
в тому числі				
споруди та передавальні пристрої	655	1072,78	3260,72	25,85
Машини та устаткування	1172	1918,96	5832,71	46,24
транспортні засоби	322	527,47	1603,24	12,71
інвентар	385	631,22	1918,59	15,21

Аналізуючи табл. 2.11, можна зробити висновок, що найбільша доля інвестицій (46,24) припадає на машини та устаткування, а найменша - на транспортні засоби.

2.3. Оцінка ефективності реальних інвестицій підприємства

Труднощі здійснення інвестиційної діяльності в Україні посилюються істотним посиленням диспропорцій в інвестиційній сфері. Реалізація інвестицій (прийняття інвестиційних рішень) у сучасних умовах визначається підприємством з урахуванням таких факторів, як прихована інфляція і очікування зростання цін на виробничі ресурси. Все це характерно і для такого підприємства, як ПАТ «Дарницький завод ЗБК».

Стратегічне управління інвестиційною діяльністю підприємства, що аналізується має цільовий характер, тобто передбачає постановку і досягнення певних цілей. Стратегічні цілі інвестиційної діяльності підприємства є описані у формалізованому вигляді бажані параметри його стратегічної інвестиційної позиції, що дозволяють направляти цю діяльність в довгостроковій перспективі і оцінювати її результати [4, с. 36].

В ході дослідження нами проаналізовані «Звіт про виконання плану введення в дію об'єктів, основних фондів і використання капітальних вкладень», «Собівартість будівельних робіт, виконаних господарським способом», «Звіт про наявність та рух основних засобів», дані аналітичного бухгалтерського обліку, бізнес - план підприємства, проектно - кошторисна документація.

За аналізований період на підприємстві здійснювалися такі інвестиційні проекти: будівельно-монтажні роботи, довгострокові фінансові вкладення, придбання основних засобів та інші капітальні вкладення. Основними об'єктами капітальних вкладень є будівельно-монтажні роботи по таких об'єктах як гараж, цех по виробництву бетону, склад готової продукції

Аналізуючи показники виконання плану капітальних вкладень підприємства, можна зробити висновок, що обсяг запланованих і інвестицій в ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за аналізований період збільшується.

У 2015 році обсяг інвестицій фактично реалізованих на підприємстві збільшився в порівнянні з попереднім роком на 15,6%, а в 2017 р в порівнянні з 2016 р на 28,1%. У 2015 р фактичне виконання плану по інвестиційної діяльності склало 92,62%, в 2016 році - 98,2% і лише в 2017 р підприємство реалізувало інвестиційну програму в загальному на 100%.

У 2018 найбільше інвестицій заплановано на 30082800 грн. Найбільший обсяг капітальних вкладень був запланований на будівельно-монтажні роботи (будівництво гаража, цеху, складу), але на сьогоднішній момент план за цим показником виконано лише на 94,6%.

Придбання основних засобів було заплановано на суму 1 500 млн. грн. і план по даному показнику перевиконано на 8%, план по довгострокових фінансових вкладень виконаний на 100%. План за обсягом будівельно-монтажних робіт в 2017 році недовиконаний на 26,2%. через нестачу коштів фінансування їх будівництва.

На нашу думку, затягування термінів будівництва призводить до збільшення залишків незавершеного виробництва, що небажано і розцінюється

як нераціональне використання капіталу. Для фінансово - економічної оцінки інвестиційних проектів нами були застосована система основних показників, які використовуються в процесі оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів.

У сучасній інвестиційній практиці показники оцінки ефективності реальних проектів, засновані на використанні дисконтних методах розрахунку, мають перевагу. Вони обов'язково повинні розраховуватися за всіма середнім і великим реальним інвестиційним проектам, реалізація яких носить довгостроковий характер. Показники, засновані на використанні статистичних методів розрахунку, застосовуються, як правило, для оцінки ефективності невеликих короткострокових реальних інвестиційних проектів. Як було сказано вище, на підприємстві реалізується інвестиційний проект з добудови цеху виробництва нових видів цегли.

Здійснення цього проекту було розпочато в 2010 році, але через брак коштів було призупинено. Ухваленню рішення про продовження інвестування даного проекту передують розрахунок основних параметрів розділів бізнес - плану з добудови цеху, який буде характеризувати ефективне вкладення капіталу і визначати його економічну, технічну привабливість, а також соціальну значимість. В системі управління інвестиціями оцінка ефективності інвестиційних проектів являє собою один з найбільш відповідальних етапів [2, с. 56].

Від того, наскільки об'єктивно і всебічне проведена ця оцінка, залежать терміни повернення вкладеного капіталу, варіанти альтернативного його використання, додатково генерований потік прибутку підприємства в майбутньому періоді. Ця об'єктивність і всебічність оцінки ефективності інвестиційних проектів в значній мірі визначається використанням сучасних методів її проведення [7, с. 145]. Вихідними даними визначення ефективності інвестиційного проекту є дані плану грошових надходжень і виплат.

Аналізуючи показники грошового потоку по реалізованому інвестиційному проекту, можна сказати, що сальдо потоку від діяльності з

виробництва і збуту продукції зростала: з 0,53 млн. грн. (2016р.) до 1,1 млн. грн. (2017 г.); сальдо потоку від інвестиційної діяльності практично був відсутній. Відтік коштів відбувався за рахунок сплати основного боргу за наданий банківський кредит і за рахунок сплати відсотків за банківським кредитом з 2000 по 2002 рік на загальну суму 0,16 млн. грн.

Загальне сальдо потоку грошових надходжень і виплат в 2015 - 2017рр. змінювалося з 0,48 млн. грн. до 1,1 млн. грн. (абсолютне відхилення 0,62 млн. Грн.) Для кожного інтервалу часу показники грошового потоку мають позитивне значення, отже необхідна умова можливості бути реалізованим проекту дотримується.

Термін окупності є період часу з початку реалізації проекту по даному бізнес - плану до моменту, коли різниця між накопиченою сумою чистого прибутку з амортизаційними відрахуваннями і обсягом інвестиційних витрат придбає позитивне значення. Проведений аналіз свідчить про те, що позитивне значення різниця між накопиченою сумою чистого прибутку з амортизаційними відрахуваннями і обсягом інвестиційних витрат придбав на 3 році реалізації даної програми (2017 року), коли рентабельність виробництва становила 110,3%: чистий прибуток в цьому році становить 0,68 млн. грн., тобто термін окупності становить 3 роки.

Пропоновані до виробництва вироби мають перевагу перед існуючими, що дозволяє говорити про високу їх конкурентоспроможності. ПАТ «Дарницький завод ЗБК» володіє достатніми активами для забезпечення взятого банківського кредиту, однак основну статтю інвестицій складають кошти від продажу акцій і тільки за 2017 рік ця сума склала більше 60 млн. грн.

В результаті аналізу ПАТ «Дарницький завод ЗБК», можна зробити наступні висновки:

- аналізуючи організацію інвестиційної діяльності можна зробити висновок про те, що вона є традиційною для підприємств з лінійно - функціональною структурою управління;

- функції інвестиційного управління покладається на фінансового директора, в підпорядкуванні якого знаходиться фінансова служба;
- фінансова служба здійснює управління, всіма основними аспектами інвестиційної діяльності підприємства, координуючи це управління з центрами управління операційною та фінансовою діяльністю підприємства;
- в ПАТ «Дарницький завод ЗБК» інвестиції здійснюються переважно в нерухоме майно (придбання імпортного обладнання і будівництво будівель і споруд), залишаючи поза увагою вкладення в дослідні та науково - конструкторські розробки;
- аналіз фінансових документів показує, що досліджуване підприємство забезпечує досить високий рівень прибутку, не тільки покриває сукупні витрати, але і забезпечує інвестиції в виробництво, що є основною умовою розвитку і розширення цього бізнесу.

Усе вищенаведене, дозволяє зробити висновок, що вироблена оцінка інвестиційного проекту, що реалізується на підприємстві по добудови цеху, свідчить про його доцільності та ефективності. В результаті аналізу нами виявлено, що в прийнятті інвестиційних рішень на підприємстві беруть участь: фінансовий директор, бухгалтерія, планово - фінансове управління, відділ капітального будівництва, технологи. Важливо також відзначити наявність тісного взаємозв'язку між структурними підрозділами.

При проведенні аналізу інвестиційної діяльності підприємства нами було виявлено наступне:

- інвестиційні цілі підприємства безпосередньо пов'язані з формуванням інвестиційного доходу, тобто воно дотримується економічних цілей інвестиційної стратегії;
- підприємство інвестує кошти в основному тільки в оперативну діяльність підприємства (будівництво цеху, складу і закупівля імпортного обладнання), ті є дотримується мети реального інвестування;
- за спрямованістю результатів інвестиційної діяльності керівництво підприємства дотримується внутрішніх стратегічних цілей. Вони визначають

напрямки розвитку внутрішніх інвестицій підприємства, що забезпечують різні цілі операційної діяльності підприємства.

- підприємство в основному виробляє своєчасну заміну амортизованих основних засобів і нематеріальних активів в рамках простого їх відтворення, тобто дотримується реноваційних цілей.

В результаті успішної реалізації даних проектів підприємство домагається суттєвого зниження трудових і матеріальних витрат, пов'язаних з виробництвом конкретної продукції, за рахунок заміни старого обладнання сучасними високопродуктивними його аналогами. Такого роду інвестиції мають невисоким ступенем ризику, проте вимагають від фахівців в області маркетингу, виробничого та фінансового менеджменту більш ретельного обґрунтування техніко-економічної доцільності конкретних варіантів інвестування.

Розробці перспективної програми інвестиційної діяльності в ПАТ «Дарницький завод ЗБК» надається важливе значення. В цілому процес поетапної розробки інвестиційної програми підприємства відповідає загальноприйнятій схемі і в цілому реалізована на підприємстві інвестиційна діяльність є досить ефективною.

РОЗДІЛ 3

ФОРМУВАННЯ ПЛАНУ РЕАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

ПІДПРИЄМСТВА ПАТ "ДАРНИЦЬКИЙ ЗАВОД ЗБК"

3.1. Обґрунтування основних напрямів розвитку реальних інвестицій підприємства

В сьогоденні ринкових умовах господарювання успішна діяльність великих і середніх промислових підприємств досить ускладнена. Володіючи великою виробничою потужністю і кадровим потенціалом, ефективність їх роботи майже дорівнює нулю. Іншими словами, численні компанії в даний період просто виживають, розмірковуючи тільки про те, як не спрацювати собі в збиток.

Таким чином, виникає необхідність розробки акту нормативного характеру, що регламентує основи формування інвестиційної політики як самостійного елементу в рамках загальної стратегії формування компанії. Прикладом такого документа може стати «Положення про інвестиційну політику». В даному положенні повинні бути визначені основні цілі та завдання інвестиційної політики компанії, об'єкти інвестування та джерела фінансування інвестиційних проектів. Це положення визначає основні принципи розвитку (інвестиційної політики компанії, які є юридичними особами за законодавством України).

Для цілей цього положення під інвестиційною політикою компанії мається на увазі комплекс заходів, спрямованих на вигідне вкладення власних і позикових коштів в короткостроковій і довгостроковій перспективах, з метою отримання максимального доходу і досягнення позитивного ефекту при мінімальному рівні ризику і витрат. Це положення поширюється в компанії, незалежно від організаційно - правових форм. Інвестиційна політика компанії створюється співробітниками інвестиційного відділу компанії на основі

реального стану і затверджується керівником організації. При створенні інвестиційної політики передбачається, що:

- активи і зобов'язання компанії існують окремо від активів і зобов'язань власників цієї організації та активів та зобов'язань інших підприємств (допущення майнової відособленості);

- компанія буде продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому і в неї відсутні наміри і необхідність ліквідації або суттєвого скорочення діяльності і, отже, зобов'язання будуть погашатися у встановленому порядку (допущення безперервності діяльності) розроблена і прийнята компанією інвестиційна політика застосовується послідовно від одного звітного періоду, до іншого (допущення послідовності застосування інвестиційної політики).

Інвестиційна політика компанії повинна гарантувати:

- досягнення стратегічних цілей розвитку компанії і його фінансову стійкість;

- раціональне використання ресурсів компанії, виходячи з умов господарської діяльності і величини організації. Розроблена і прийнята компанією інвестиційна політика підлягає оформленню відповідної організаційно-розпорядчою документацією (наказами, розпорядженнями тощо) організації. Інвестиційна політика компанії повинна бути гнучкою і коригуватися в зв'язку зі змінами у зовнішній, а потім і у внутрішньому середовищі функціонування компанії.

Зміна інвестиційної політики підприємства (організації) може проводитися у випадках:

- отримання оцінки низької ефективності інвестиційної політики;
- істотної зміни умов діяльності підприємства (організації). Істотна зміна умов діяльності організації може бути пов'язано з реорганізацією, зміною власників, зміною видів діяльності тощо.

Зміна інвестиційної політики має бути обґрунтованим і оформлюється шляхом складання відповідних документів. Зміна інвестиційної політики має

бути введені з 1 січня року (початку фінансового року), наступного за роком його затвердження відповідним організаційно - розпорядчим документом. Наслідки зміни інвестиційної політики, що зробили або здатні суттєво вплинути на фінансове становище, рух грошових коштів чи фінансові результати діяльності компанії, оцінюються шляхом розрахунку інтегрального показника ефективності інвестиційної політики.

Оцінка наслідків змін інвестиційної політики проводиться на підставі порівняння з інтегральним показником ефективності інвестиційної політики за попередні періоди. Наслідки зміни інвестиційної політики, викликаного зміною законодавства України або нормативними актами з інвестиційної діяльності, відображаються у фінансовій звітності в порядку, передбаченому відповідним законодавством або нормативним актом. Основні цілі інвестиційної політики компанії повинні бути спрямовані на досягнення певного економічного, соціального або іншого ефекту і сприяти зміцненню позицій компанії в конкурентному середовищі. До числа основних напрямків інвестиційної політики компанії можна віднести:

- формування оптимальної структури джерел фінансування інвестицій;
- формування оптимальної структури інвестиційного портфеля;
- підвищення ефективності застосування виробничих потужностей;
- раціональне використання наявних інвестиційних ресурсів;
- залучення державних гарантій для реалізації інвестиційних проектів;
- підвищення конкурентоспроможності продукції;
- зміцнення фінансової стійкості компанії.

Ефективна реалізація та досягнення запланованих цілей інвестиційної політики сприяють підвищенню фінансової стійкості компанії і зміцненню його позицій згідно стосункам до іншим підприємствам сфери, накопичення фінансових ресурсів з метою реалізації відтворювальної та інноваційної діяльності. Перерахування необхідних умов розробки і розвитку інвестиційної політики компанії, а також оцінки її якості за допомогою певної системи показників викликає питання про певних виконавців даної розрахунково-

аналітичної роботи. Традиційно всю роботу пов'язану із збиранням, обробленням, коригуванням та аналізом економічної інформації по компанію в цілому і окремих підрозділах, реалізують фахівці економічного відділу.

Безпосередньо з цієї причини в якості одного з варіантів пропонується покласти основні обов'язки по розробці і формуванню інвестиційної політики компанії на одного з фахівців економічного відділу. Однак більшість компаній, є великими або середніми, що пов'язано з первісними цілями і завданнями їх функціонування в ринкових умовах господарювання. Відповідно і обсяг необхідної для проведення досліджень інформації вважається досить великим, а його обробка і аналіз скрутним для одного фахівця. З цієї причини, формування у великих і середніх компаніях спеціального інвестиційного відділу як самостійної одиниці в рамках загальної системи управління.

Створення і функціонування інвестиційного відділу сприятиме більш ретельному вивченню всіх сторін діяльності компанії, виявлення прихованих резервів і виробленні пріоритетних напрямків його розвитку з метою отримання максимального прибутку і досягнення соціального ефекту. Головною метою формування інвестиційного відділу вважається розробка такої інвестиційної політики, ефективна реалізація якої сприятиме зміцненню позицій компанії в обставинах конкуренції, а крім того підтримці його стійкої виробничо-економічної діяльності в протяз тривалого етапу періоду.

До числа основних завдань, що стоять перед фахівцями інвестиційного відділу, можна віднести наступні:

- аналіз факторів зовнішнього і внутрішнього середовища функціонування компанії, що впливають на формування інвестиційної політики;
- збір необхідної економічної інформації про поточну фінансово-господарської діяльності компанії;
- обробка, зведення і класифікація отриманої інформації з метою її подальшого використання для розрахунків загальних зведених показників по компанію в цілому і його окремих підрозділах;

- аналіз отриманих в ході зведення і угруповання даних за допомогою різних статистичних методів (розрахунків узагальнюючих величин, побудова динамічних рядів, проведення кореляційно-регресійного аналізу та ін.);
- формування основних цілей і завдань інвестиційної політики;
- розробка і економічне обґрунтування інвестиційної політики на короткострокову, середньострокову і довгострокову перспективи та організація контролю за ходом її реалізації;
- оцінка якості здійснюваної підприємством інвестиційної політики на підставі розрахунку загального інтегрального показника її ефективності;
- коригування окремих напрямків інвестиційної політики компанії в залежності від отриманої характеристики її ефективності.

Знання законів функціонування фондового ринку його основних процесів, видів здійснюваних операцій дозволяє створити портфель цінних паперів таким чином, щоб мати можливість отримати максимум доходу з мінімальними втратами.

Одним з основних принципів портфельного інвестування є принцип диверсифікації, суть якого полягає в тому, що не можна вкладати всі інвестиційні ресурси в одні цінні папери, яким би вигідним вкладення не здавалася. Інвестиційний відділ в компанії повинен функціонувати в єдиній системі управління ресурсами, перебувати у взаємозв'язку і взаємозалежності. Це означає, що вся інформація, яка надходить в інвестиційний відділ з інших відділів і підрозділів централізовано в ньому обробляється, а результати досліджень можуть використовуватися фахівцями цих відділів для успішного здійснення своєї поточної діяльності.

На основі проведеного аналізу було встановлено, що пріоритетними завданнями на найближчу перспективу ПАТ «Дарницький завод ЗБК» є збільшення обсягів інвестиційної діяльності, розширення ринків збуту.

Перспективи розвитку ПАТ «Дарницький завод ЗБК» пов'язані з основними напрямками діяльності підприємства:

- збереження клієнтської бази;
- посилення конкурентних переваг компанії;
- збільшення обсягу виробництва і рівня реалізації продукції;

З метою підвищення ефективності інвестиційної діяльності ПАТ «Дарницький завод ЗБК» пропонується інвестувати в покупку нового обладнання, яке дозволить підприємству розширити власний асортимент продукції та посилити конкурентні позиції на ринку.

Для визначення найбільш відповідного устаткування проведемо дослідження ринку. З безлічі представлених варіантів подібного обладнання для подальшого аналізу відберемо найбільш популярні моделі виробничих ліній залізобетонної продукції:

- Т1-КУ2-М-Ш;
- А9-КТФ;
- КТБ.

Тепер кожен з відібраних моделей виробничих ліній буде оцінений по 12 параметрам за шкалою від 1 до 5 балів, параметри для оцінки було обрано такі:

1. Продуктивність.
2. Технічні переваги.
3. Вартість.
4. Експлуатація - складність впровадження, ремонту та експлуатації.
5. Габарити - габаритні розміри, вага.

Результати оцінки виробників представлені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Результати оцінки моделей обладнання

Сфера порівняння	T1-КУ2-М-Ш	A9-КТФ	КТБ
Продуктивність	5	4	3
Технічні переваги	4	3	3
Вартість	2	3	5
Експлуатація	5	4	4
Габарити	4	4	4
Всього	20	18	19

Як видно із таблиці, найбільш привабливим варіантом для впровадження є T1-КУ2-М-Ш – лінії з виробництва залізобетонної продукції.

Для визначення термінів реалізації проекту, розрахуємо тривалість виконання кожного етапу. Оцінка тривалості етапів розраховувалася з урахуванням кількості фактично виділених трудових ресурсів, а також режиму виконання робіт (8 годин на день, 5 днів на тиждень, 22 дні на місяць).

Процес адміністрування проекту впровадження (закупівля необхідного обладнання, його налагодження, навчання персоналу) приблизно буде тривати протягом 10 місяців, а фаза стабілізації промислової експлуатації обладнання - 2 місяці. Розрахунковий період буде становити 7 років, починаючи з другого півріччя 2019 року і саме з нього починається проект впровадження запропонованих заходів.

Гарантійне і абонентське обслуговування передбачає консультації, інформаційну та методичну підтримку з боку виробника обладнання. Обслуговування починається з першого півріччя 2019 року.

До основних очікуваних ефектів від впровадження нового обладнання на підприємстві на підприємстві можна віднести:

- збільшення собівартості продукції за рахунок додаткових витрат на сировину для виробництва яблучного пюре - на 4%;
- збільшення виручки за рахунок розширення асортименту - на 4%.

Таким чином, основним напрямом розвитку реальних інвестицій підприємства стане придбання нового обладнання.

3.2. Обґрунтування проекту реальних інвестицій на 2018 рік

З метою обґрунтування проекту обсягу та структури реальних інвестицій на 2018 рік спочатку проведемо оцінку тривалості етапів інвестиційного проекту представлена в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Оцінка тривалості етапів впровадження нового обладнання

№ п/п	Найменування роботи	Тривалість, міс.
1	Організаційно-підготовчий етап: аналіз ринку постачальників, розробка необхідної документації, укладення договору на установку обладнання	2
2	Придбання та встановлення необхідного обладнання	3
3	Інтеграція можливостей нового обладнання в діяльність підприємства: розробка бізнес-процесів, налагодження роботи підприємства з урахуванням можливостей нового обладнання	2
4	Навчання працівників підприємства роботі з новим обладнанням	2
5	Навчання працівників підприємства роботі з новим обладнанням	1
Всього		12

Як видно із таблиці, термін реалізації складе 12 місяців.

Оцінка загальних витрат на реалізацію інвестиційного проекту представлена в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Оцінка витрат на реалізацію впровадження нового обладнання, грн.

№ п/п	Найменування роботи	Трудові затрати	Матеріальні затрати	Всього
1	Організаційно-підготовчий етап: аналіз ринку, розробка необхідної документації, укладення договору на впровадження обладнання	107 584	0	107 584
2	Придбання необхідного обладнання	0	45 525	45 525
3	Купівля програмного забезпечення (базовий програмний модуль + робочі місця)	0	5 682 290	5 682 290
4	Інтеграція можливостей нового обладнання в діяльність підприємства: розробка бізнес-процесів, налагодження роботи підприємства з урахуванням можливостей нового обладнання.	107 584		107 584
5	Навчання працівників підприємства роботі з новим обладнанням	933 842		933 842
6	Технічна підтримка (річна, на весь розрахунковий період)		250 000	250 000
	Разом:	1 149 010	5 977 815	7 126 825

Таким чином, обсяг реальних інвестицій на 2018 рік складе 7 126 825 грн., час реалізації проекту складе 12 міс. До моменту розробки інвестиційного проекту ПАТ «Дарницький завод ЗБК» має запас власних коштів, що дозволяє фінансувати проект без залучення позикових коштів.

Оскільки підприємство ПАТ «Дарницький завод ЗБК» планує впровадження нового обладнання, необхідно побудувати для нього новий цех по виробництву бетону, гараж та склад. Для цього можна запропонувати наступний інвестиційний проект.

Таблиця 3.4.

**Перелік інвестиційних витрат на етапі розробки та будівництва, тис.
грн.**

Види витрат	Обсяг витрат по роках реалізації проекту					Разом
	0	1	2	3	4	
Проектні роботи	6737	7884	217099			231721
Будівельно-монтажні роботи	-	-	1056711	1408948	1056711	3522370
Споруди, машини, обладнання			6208176	8277569	6208176	20693921
Запуск проекту, його відладка			264178	352237	264178	880592
Інше			10207343	1609790	1207343	424476
Всього витрати	6737	7884	8953507	11648544	8736408	29353080

За попереднім розрахунками інвестору слід надати кошти в розмірі 85 % від вартості інвестиційної пропозиції, інша частина проектних витрат (15 %) може бути профінансована за рахунок власних коштів підприємства.

З метою проведення економічних розрахунків виконаний перерахунок плаваючої процентної ставки за користування вибраними кредитними коштами в фіксовану річну процентну ставку за допомогою інструменту Fixed Float Swap за даними Bloomberg Finance.

Безризикова ставка (risk-free rate) прийнята на рівні очікуваної дохідності 30-річних державних облігацій США станом на 31.12.2017, премія за ризик (MRP) – на рівні 5,0%. Нескоригований коефіцієнт β (Unlevered Beta) прийнятий на рівні 0,54, медіани значень Unlevered Beta для енергогенеруючих компаній (ТЕЦ).

З огляду на вищенаведене, структура капіталу, вартість проекту та умови інвестування зображені в табл. 3.5.

Таблиця 3.5.

**Структура капіталу, вартість проекту та умови інвестування проекту
ПАТ «Дарницький завод ЗБК»**

Показник	Значення
Власний капітал, тис. грн.	4402962
WACC, %	8,74
Запозичений капітал	24950118
Строк кредитування, роки	15
Пільговий період, роки	5
Ставка дисконтування, %	8,74

Премія за ризик країни визначена як різниця між очікуваною дохідністю 10-річних державних облігацій України та 10-річних державних облігацій США станом на 12.12.2017. За результатами розрахунків, значення WACC – 8,74%. На основі табл. 3.5 розраховано економічну ефективність інвестиційного проекту у табл. 3.6.

Таблиця 3.6.

Основні показники ефективності проекту

Чиста приведена вартість (NVP), тис. грн.	Внутрішня норма доходності (IRR)	Індекс прибутковості (PI)	Дисконтований період окупності (DPP)
10862767	14.51%	1.30	11

Аналізуючи дані табл. 3.6, можна зробити висновок, що збільшення середньозваженої вартості капіталу підприємства на 8,74% призведе до збільшення вартості бізнесу за рахунок залучення інвестицій.

Таблиця 3.7

План реальних інвестицій на 2018 р. ПАТ «Дарницький завод ЗБК»

Вид інвестицій	2017 рік			2018 рік		
	тис. грн.	Відхилення абсолютне та відносне		тис. грн.	Відхилення абсолютне та відносне	
		тис. грн.	%		тис. грн.	%
Капітальні інвестиції	12614	8464	204%	29353,1	16739,08	233%
Інвестиції у нематеріальні активи	120	70	140%	120	70	100%
Фінансові інвестиції	0	0	0	0	0	0%
Всього	12734	8534	203%	29473,1	16809,08	231%

З огляду на табл. 3.7, можна зробити висновок, що у разі прийнятті рішення про будівництво цеху, гаражу та складу, підприємству достатньо залучених у 2017 коштів шляхом продажу акцій, при умові незмінності інших факторів.

Далі отримані грошові потоки приведемо до поточної вартості, тобто продисконтуємо отримані сальдо. Так як проект розрахований в постійних цінах, то ставку дисконтування буде взята за формулою [46, с.314]:

ставка дисконтування = Безризикова ставка (реальна) + Премія за ризик.

Таблиця 3.8

Грошові потоки від реалізації проекту

Показник	Роки							
	1/2018	2/2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Операційна діяльність								
Притоки:	233 231	233 231	466 461	466 461	466 461	466 461	466 461	466 461
Виручка від реалізації продукції	233 231	233 231	485 119	485 119	485 119	485 119	485 119	485 119
Позареалізаційні доходи								
Відтоки:	174 449	174 449	348 898	348 898	348 898	348 898	348 898	348 898
Змінні витрати	118 854	118 854	237 709	237 709	237 709	237 709	237 709	237 709
Постійні витрати (без амортизаційних відрахувань)	50 938	50 938	101 875	101 875	101 875	101 875	101 875	101 875
Інші витрати								
Податки і збори	4 657	4 657	9 314	9 314	9 314	9 314	9 314	9 314
Сальдо по операційній діяльності	58 782	58 782	117 563	117 563	117 563	117 563	117 563	117 563
Сальдо з інвестиційної діяльності	-4842	-135	1400	1400	1400	1400	1400	1400
Баланс (надлишок або дефіцит) грошових коштів (ГК)	53 940	58 647	118 963	118 963	118 963	118 963	118 963	118 963
Баланс ГК наростаючим підсумком	53 940	112 586	231 549	350 512	469 475	588 438	707 402	826 365

Для даного розрахунку необхідно базисну ставку прибутковості «очистити» від інфляції. За безризикову ставку приймемо процентну ставку за державними довгостроковими облігаціями ОФЗ-46023-АД. На даний момент ставка становить 8,19%, а темп інфляції - 5,38%.

$$R_{\text{реал}} = (r - i) / (1 + i) \quad (3.2)$$

де, r - номінальна ставка;

i - темп інфляції [52, С. 31].

$$R_{\text{реал}} = (0,0819 + 0,0538) / (1 + 0,0538) = 2,67\%$$

Наступним кроком виявимо ризики, пов'язані з діяльністю компанії, і оцінимо їх за шкалою від 0 до 5. Далі підсумуємо безризикову ставку і суму премій за ризик, тим самим отримавши значення реальної ставки для власного капіталу (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Премія за ризик

Фактори ризику	Інтервал (%)	Значення
1.Валютний ризики	0-5	1,0
2.Виробничі ризики	0-5	2,0
3. Фінансова нестійкість	0-5	3,0
4.Екологіческіе ризики	0-5	0,5
5.Технологіческіе ризики	0-5	2,0
6. Інше	0-5	0,5
Всього (%)		8,5

Реальна ставка дисконтування для власного капіталу склала [53, С. 43]:

$$r = R_{\text{б}} + R_{\text{р}} = 2,67\% + 8,5\% = 11,17\%$$

Знаючи ставку дисконтування, ми можемо зробити розрахунок NPV до і після реалізації інвестиційного проекту (табл. 3.10-3.11).

В табл. 3.11 представлено порівняння NPV до і після реалізації проекту, а також розрахований термін окупності і рентабельність інвестицій в даний бізнес-план. Термін окупності проекту становить 1 рік. Даний інвестиційний інвестиційного проекту економічно виправданим, оскільки $PI = 60,87 > 0$.

Підводячи підсумок всьому вищесказаному, можна зробити наступні висновки. На основі проведеного аналізу було встановлено, що пріоритетними завданнями на найближчу перспективу ПАТ «Дарницький завод ЗБК» є збільшення обсягів інвестиційної діяльності.

Тому, з метою підвищення ефективності інвестиційної політики ПАТ «Дарницький завод ЗБК» було запропоновано розширення асортименту продукції підприємства шляхом впровадження нового обладнання.

Найбільш привабливим варіантом для впровадження є T1-KY2-M-III – лінії з виробництва залізобетонної продукції. Час на впровадження такого обладнання складе 12 міс., а загальна вартість реалізації проекту складе 7 126 825 грн. До моменту розробки інвестиційного проекту ПАТ «Дарницький завод ЗБК» має запас власних коштів, що дозволяє фінансувати проект без залучення позикових коштів.

Розрахунок фінансових результатів та показників ефективності інвестиційного проекту показали, що даний бізнес-план є рентабельним, оскільки $NPV = 302\,957 > 0$, $PI = 60,87 > 1$, термін окупності проекту 1 рік. Реалізація запропонованих заходів призведе до збільшення NPV за рахунок зниження собівартості продукції, підвищить його прибутковість, що спричинить за собою збільшення вартості підприємства.

Всі перераховані вище фактори позитивно вплинуть на результати господарської діяльності підприємства і приведуть до підвищення його ефективності функціонування в цілому, і покращення управління інвестиційною діяльністю в частості, тому запропоновані заходи можуть вважатися економічно ефективними і доцільними для практичної реалізації.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведеного дослідження, сформовано наступне поняття реальних інвестицій як виробничих (засобів) фондів (основних і оборотних), реальних активів: матеріальних (будівлі, обладнання, споруди, приріст матеріально-виробничих запасів) та нематеріальних (інновації, патенти, ліцензії, "ноу-хау", технічна, науково-практична інструктивна, технологічна, проектно-кошторисна та інша документація, право користування природними ресурсами), на створення або відновлення капіталу, у відтворення (реконструкцію) основних фондів та в інші об'єкти інвестування, безпосередньо пов'язаних з операційною діяльністю, вирішенням соціально-економічних питань суб'єкта господарювання

Усі форми інвестиційного планування перебувають у тісному взаємозв'язку й здійснюються в певній послідовності, що являє собою процес інвестиційного планування. Процес планування інвестиційної Інвестиційне планування полягає в складанні прогнозів найбільш ефективного вкладення фінансових ресурсів в земельні ділянки, виробниче обладнання, будівлі, природні ресурси, розвиток продукту, цінні папери та інші активи. Інвестиційне планування необхідне для ретельного техніко-економічного обґрунтування планованих нововведень.

Оцінка ефективності інвестиційних проектів є одним з важливих етапів у процесі управління реальними інвестиціями; від того, наскільки якісно виконана така оцінка, залежить правильність ухвалення остаточного рішення про прийнятність конкретного інвестиційного проекту для підприємства. Цінність результатів оцінки економічної ефективності інвестиційних проектів залежить, по-перше, від повноти і вірогідності вихідних даних, по-друге, від коректності методів, які використовуються при їхній обробці й аналізі.

Методи, які використовуються в аналізі інвестиційної діяльності, можна підрозділити на дві групи: а) методи, що засновані на дисконтованих оцінках; б) методи, що засновано на облікових оцінках. Метод чистої теперішньої вартості. Цей метод заснований на зіставленні величини вихідної інвестиції (IC) із загальною сумою дисконтованих чистих грошових надходжень, що генеруються нею протягом прогнозованого терміну. Оскільки приплив коштів розподілений у часі, він дисконтується за допомогою коефіцієнта r , встановлюваного аналітиком (інвестором) самостійно виходячи з щорічного відсотка повернення, що він хоче чи може мати на капітал, що їм інвестується.

ПАТ «Дарницький завод ЗБК» є одним з найбільших підприємств-виробників бетону і залізобетонних конструкцій, що має багаторічний досвід. Основними видами його діяльності є виготовлення збірних ЖБК, стінових блоків, товарного бетону і розчину, а також металоконструкцій. На основі наведених даних, можна зробити висновок про зростання власних коштів (9%) підприємства та довгострокових зобов'язань (20%) на фоні загального скорочення поточних зобов'язань (на 7%). Загальна сума інвестиційних ресурсів у 2017 році впала на 4% (-211 тис. грн.), порівняно із 2016 роком. В той же час, загальна сума фінансових ресурсів зросла на 9605 тис. грн (9%) у 2017 році, порівняно із 2016 роком.

У 2017 р. порівнянні з 2016 р. відбувається підвищення джерел власних коштів. Довгострокові зобов'язання в 2017 р підвищилися на 20%. Кредиторська заборгованість в 2017 р скоротилась на 2486 тис. грн. У 2017 р порівнянні з 2014 р збільшилася питома вага позикових джерел, знизилася питома вага власних джерел. Частка позикового капіталу підприємства - 79%. У 2015-2017 р у заводу агресивна модель політики фінансування.

Аналізуючи дані підприємства, можна зробити висновок, про відсутність фінансових інвестицій у підприємства. Натомість, реальні інвестиції підприємства у 2015 році склали 2534 тис. грн., що на 66% менше, ніж у 2016 р. (4200 тис. грн.). А обсяг реальних інвестицій збільшується більш швидкими темпами (у 2017 році реальні інвестиції збільшилися на 203%), а обсяг

реалізованої продукції, в свою чергу, також зростає, але з меншими темпами. Фінансових інвестицій підприємство у досліджуваний період не мало.

У структурі реальних інвестицій є лише дві складові – придбання нематеріальних активів та придбання (виготовлення) основних засобів. Однак, у 2015 році інвестиції у нематеріальні активи були відсутні. Найбільша доля інвестицій (46,24) припадає на машини та устаткування, а найменша - на транспортні засоби

За аналізований період на підприємстві здійснювалися такі інвестиційні проекти: будівельно-монтажні роботи, довгострокові фінансові вкладення, придбання основних засобів та інші капітальні вкладення. Основними об'єктами капітальних вкладень є будівельно-монтажні роботи по таких об'єктах як гараж, цех по виробництву бетону, склад готової продукції

Аналізуючи показники виконання плану капітальних вкладень підприємства, можна зробити висновок, що обсяг запланованих і інвестицій в ПАТ «Дарницький завод ЗБК» за аналізований період збільшується.

У 2015 році обсяг інвестицій фактично реалізованих на підприємстві збільшився в порівнянні з попереднім роком на 15,6%, а в 2017 р в порівнянні з 2016 р на 28,1%. У 2015 р фактичне виконання плану по інвестиційної діяльності склало 92,62%, в 2016 році - 98,2% і лише в 2017 р підприємство реалізувало інвестиційну програму в загальному на 100%.

Таким чином, пріоритетними завданнями на найближчу перспективу ПАТ «Дарницький завод ЗБК» є збільшення обсягів інвестиційної діяльності.

Тому, з метою підвищення ефективності інвестиційної політики ПАТ «Дарницький завод ЗБК» було запропоновано розширення асортименту продукції підприємства шляхом впровадження нового обладнання.

Найбільш привабливим варіантом для впровадження є Т1-КУ2-М-Ш – лінії з виробництва залізобетонної продукції. Час на впровадження такого обладнання складе 12 міс., а загальна вартість реалізації проекту складе 7 126 825 грн. До моменту розробки інвестиційного проекту ПАТ «Дарницький завод

ЗБК» має запас власних коштів, що дозволяє фінансувати проект без залучення позикових коштів.

Розрахунок фінансових результатів та показників ефективності інвестиційного проекту показали, що даний бізнес-план є рентабельним, оскільки $NPV = 302\,957 > 0$, $PI = 60,87 > 1$, термін окупності проекту 1 рік. Реалізація запропонованих заходів призведе до збільшення NPV за рахунок зниження собівартості продукції, підвищить його прибутковість, що спричинить за собою збільшення вартості підприємства.

Всі перераховані вище фактори позитивно вплинуть на результати господарської діяльності підприємства і приведуть до підвищення його ефективності функціонування в цілому, і покращення управління інвестиційною діяльністю в частості, тому запропоновані заходи можуть вважатися економічно ефективними і доцільними для практичної реалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрейчик А. В. Стратегічний менеджмент в інноваційних організаціях. Системний аналіз та прийняття рішень: Підручник / А.В. Андрейчик, О.Н. Андрейчикова. - М.: Вузівський підручник: НДЦ Інфра-М, 2013. - 396 с.
2. Анісімов Ю. П. Менеджмент інновацій: Навчальний посібник / Ю.П.Анісімов, В.П.Бичков, І.В.Куксова - М.: НДЦ ИНФРА-М, 2015. - 147 с.
3. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 394 с.
4. Афанасьєв М.В. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни /За ред. М.В. Афанасьєва. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2015. – 410 с.
5. Балабанова Л.В. Стратегічний маркетинг: навч. посіб. /Л.В. Балабанова. - К.: КНЕУ, 2015. – 612 с.
6. Барінов, В.А. Бізнес-планування: навч. посібник. – 3-е вид. – М.: ФОРУМ, 2016. — 256 с
7. Барроу К. Бізнес-план: практ. посіб. / Барроу К., Барроу П., Браун Р. – К.: Знання, 2015. – 285 с.
8. Белікова, І.П. Управління проектами [Електронний ресурс]: навчальний посібник (короткий курс лекцій) / І.П. Белікова; Ставропольський гос. аграрний ун-т. - Ставрополь, 2014. - 80 с.
9. Беляєва Н. С. Стратегія підприємства як елемент механізму стратегічного управління / Н. С. Беляєва // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Вип. 15. Ч. 5. – Херсон, 2015. – С. 54-56.
10. Біла О. Г. Фінансове планування і фінансова стабільність підприємств /О.Г. Біла // Фінанси України. – 2017. – № 4. – С. 112–118.

11. Біловодська О.А. Маркетинговий менеджмент: навч. посіб. / О.А. Біловодська. – К: Знання, 2013. – 332 с.
12. Бланк И.А. Фінансовий менеджмент: Навчальний курс. - М.: Фінанси і статистика, 2014. - 768 с.
13. Бланк, І.А. Основи фінансового менеджменту У 2 томах. Т.1 / Т.2 / 4-е изд. / І.А. Бланк. - М.: Омега-Л, 2014. - 1330 с.
14. Богоявленська Ю. В. Проектний аналіз : навч. посіб. / Ю. В. Богоявленська. - К.: Кондор, 2014. - 336 с.
15. Боярська М.О. Управління інноваційними процесами на підприємствах: особливості реалізації / М.О. Боярська // Економіка підприємства та управління виробництвом. – 2015. – №4. – С.112-116.
16. Бровкова О. Г. Стратегічний менеджмент [Навчальний посібник]/ О.Г. Бровкова. - К.: Центр учбової літератури, 2013. – 222 с.
17. Бусел. В. Т. Великий тлумачний словник української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. - К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2017. - 1736 с.
18. Васильців Т. Г. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. – К.: Знання, 2013. – 207 с.
19. Веретенников В. І. Управління проектами : навч. посіб. / В. І. Веретенников, Л. М. Тарасенко, Г. І. Гевлич. - К.: Центр навчальної літератури, 2016. - 280 с.
20. Виханский О.С. Менеджмент: учебник / О.С. Виханский, А.И. Наумов. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Экономистъ, 2013. – 670 с.
21. Воскобойников А. Е. Системні дослідження: базові поняття, принципи та методологія // Інформаційний гуманітарний портал «Знання. Розуміння. Уміння». 2016. - № 6 – С. 31-35.
22. Герасимчук В. Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання [навч. посібник] / В. Г. Герасимчук. - К.: КНЕУ, 2015.- 360 С.
23. Гетало В. П. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. П. Гетало, Г. О. Гончаров, А. В. Колісник. – К.: Професіонал, 2018. – 240 с.

24. Голов Р. С. Агарков, А. П. Управління інноваційною діяльністю [Електронний ресурс]: Підручник для бакалаврів / А. П. Агарков, Р. С. Голов. - М. : Видавничо-торгова корпорація «Дашков і К °», 2015. - 208 с.
25. Горфинкель В. Я. Інноваційний менеджмент: Підручник / В. Я. Горфинкеля, А.І.Базілевич, Л.В.Бобков; Під ред. В. Я. Горфинкеля, Т.Г.Попадюк. - 4-е изд., Перераб. і доп. - М. : Вузівський підручник: НДЦ ИНФРА-М, 2014. - 381 с.
26. Грибов В. Д. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник / В.Д. Грибов, Л.П. Нікітіна. - М. : НДЦ ИНФРА-М, 2014. - 311 с.
27. Гриньова В. М. Інвестування [Текст] : підручник / В. М. Гриньова [та ін.]. – К. : Знання, 2015. – 452 с.
28. Дармілова, Ж. Д. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник для бакалаврів / Ж. Д. Дармілова. - М. : Видавничо-торгова корпорація «Дашков і К °», 2015. - 168 с.
29. Заблоцький Б. Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності : навч. посібник / Б. Ф. Заблоцький.– Львів : Новий світ, 2017. – 456 с. Варфоломієва В.О. Підвищення якості й оптимізація управління інноваційною діяльністю. // Актуальні проблеми економіки. – 2016. - №7. – С.100-106.
30. Загородній А. Г Фінансовий словник / А. Г Загородній, Г Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. - 3-тє вид., випр. і допов. - К. : Т-во «Знання», КОО, 2015. - 587 с.
31. Золотогоров В. Г. Инвестиционное проектирование : учеб. пособие / В. Г. Золотогоров. - Мн. : ИП «Экоперспектива», 2013. - 463 с.
32. Іванов В. Концептуальні засади забезпечення платоспроможності підприємства // Економіка. - 2016. - №9 (100). - С. 4 - 8
33. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : [підручник] / С. М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2014. – 334 с.
34. Ільїна О. Н. Методологія управління проектами: становлення, сучасний стан і розвиток: Монографія / О.М. Ільїна. - М. : Вузівський підручник: НДЦ ИНФРА-М, 2015. - 208 с.

35. Ковальов В.В. Фінансовий аналіз: методи і процедури. / В.В. Ковальов - М.: Фінанси і статистика, 2016. - 560 с.
36. Колінко Н.О. Управління інноваційною діяльністю як основа якісних зрушень / Н.О. Колінко// Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – №4. – С. 98-105.
37. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства /М. Я. Коробов. – К.: Знання, 2014. – 276 с.
38. Костирко Р.А. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. / Р.А. Костирко - М.: Фактор, 2015. - 784 с.
39. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / Н. В. Краснокутська. – К.: КНЕУ, 2015.– 504 с.
40. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: навч. посіб. / Т.В. Майорова. - К.: Центр навчальної літератури, 2014. - 376 с.
41. Македон В. В. Бізнес-планування: навч. посіб. / В. В. Македон. – К.: ЦУЛ, 2015. – 236 с.
42. Платонова, Н.А. Планування діяльності підприємства / Н.А. Платонова, Т.В. Харитонova. — М.: Діло і сервіс, 2015. – 432 с.
43. Покропивний С. Ф. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: навч. посіб. / С. Ф. Покропивний, С. М. Соболев, Г. О. Швиданенко. – К.: КНЕУ, 2014. – 379 с.
44. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: підручник / за ред. С. Ф. Покропивного. - 2-ге вид., перероб. та допов. - К.: КНЕУ, 2016. - 528 с.
45. Рожелюк В, Хархут Н. Аналіз інноваційно-інвестиційної привабливості підприємства / В. Рожелюк, Н.Хархут // Економічний аналіз. Випуск 2(18), 2018. - С.275-278.
46. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: [навч. посібник] / Г.М. Тарасюк. К.: Каравела, 2016. – 280 с.
47. Тарасюк Г.М. Планування діяльності підприємства: Практикум. — К.: Кондор, 2014. — 266 с.

48. Тарасюк Г.М. Планування комерційної діяльності: Навч. посібник. — К.: Каравела, 2015. — 400 с.
49. Тарасюк Г.М. Управління проектами: Навч. посібник. — К.: Каравела, 2016. — 344 с.
50. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навч. посібник. — К.: Каравела, 2015. — 312 с.
51. Телетов О.С. Бізнес-план. Навчальний посібник – Суми: Вид-во СумДУ, 2015. – 104 с.
52. Уткін, Е.А. Бізнес-план компанії / Е.А Уткін.- М.: Вид-во«ЕКМОС», 2014. – 102 с.
53. Федулова І. В. Стратегічні напрями розвитку інноваційного потенціалу промислових підприємств / І. В. Федулова // Науковий вісн. Волинськ. нац. ун-ту ім. Л. Українки. - 2017. - № 5. - С. 65-69.
54. Фесенко Н.В. Інвестиційно-інноваційна привабливість підприємств / Н.В. Фесенко // Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон.наук: спец. 08.00.04 - економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) [Електронний ресурс]. Полтавський університет економіки і торгівлі. - 2017.- 21 с.
55. Чухрай Н. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове і логістичне забезпечення : монографія / Н. Чухрай. — Л. : НУ"Львівська політехніка", 2015. — 315 с.
56. Шегди А. В. Економіка підприємства : підручник / за ред. А. В. Шегди. - К. : Знання, 2016. - 614 с.
57. Шипуліна Ю. С. Управління розвитком інноваційного потенціалу промислових підприємств / Ю. С. Шипуліна // Проблеми управління інноваційним розвитком підприємств у транзитивній економіці : монографія ; за заг. ред. С. М. Ілляшенка. - Суми : Університетська книга, 2015. - С. 174-231.
58. Кос Т. Factors impacting the innovative capacity in large-scale companies / Tufan Koc, Cemil Ceylan // Technovation. - 2017. - Vol. 27, N 3. - P. 105-114.

59. Osborne S. P. The once and future pioneers? The innovative capacity of voluntary organisations and the provision of public services: A longitudinal approach / Stephen P. Osborne, Celine Chew, Kate McLaughlin // Public Management Review. - 2018. - Vol. 10, N 1. - P. 51-70.
60. Slivinski S. Rural Subsidies [Электронный ресурс] / S. Slivinski // CATO institute. Downsizing The federal government. - 2016, June. - Режим доступа : <http://www.downsizinggovernment.org/agriculture>.

Додатки

Додаток А Таблиця А1

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2015 рік

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	376 912	280 013
Повернення податків і зборів	3005	-	376
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	376
Цільового фінансування	30Ю	635	1 018
Надходження від отримання субсидій, дотацій	30Н	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	176 793	119 342
Надходження від повернення авансів	3020	327	316
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	98	80
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	13	13
Надходження від операційної оренди	3040	389	285
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		**
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	-	17
Витрачання на оплату ¹ : Товарів (робіт, послуг)	3100	(319 247)	(292 898)
Праці	3105	(29 287)	(20 422)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(8 965)	(11 613)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(27 752)	(23 506)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(365)	(1 021)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(15 353)	(22 338)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(12 034)	(Н7)
Витрачання на оплату авансів	3135	(154 713)	(41 871)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(1 349)	(-)
Витрачання на оплату ⁷ цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами		()	()
	3150		
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(-)	(-)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	13 854	11 150
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих: відсотків	3215	.	
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		
Інші надходження	3250	-	-

Втрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	()	(*)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	.	
Інші надходження	3340	5 ПО	567
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(11 238)	(5 119)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	()	()
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	()	()
Інші платежі	3390	(1 455)	(9 141)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-7 583	-13 693
Чистий рух грошових коштів за звітний період •	3400	6 271	-2 543
Залишок коштів на початок року	3405	1 463	4 006
Вплив зміни валютних курсів на залишок койтів	3410	-	-
Залишок коштів на кінець року	3415	7 734	1 463

Додаток А Таблиця А2

Звіт про власний капітал за рік 2016р.

Стаття	Код ряд ка	Зареє строван ий (пайовий) капітал	Капітал у дооцін - ках	Додат ковий капітал	Резер вний капітал	Нерозпо ділений прибуток (непокри тий збиток)	до пла чений капітал	Вилу чений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	21 704	-	-	3 555	(5 416)	-	-	19 843
Коригування: Зміна облікової політики	4005								
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	21 704	-	-	3 555	(5 416)	-	-	19 843
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100					2 789			2 789
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	.	-	.	.	.	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	.	-	-	.	.	.
Накопичені курсові різниці	4113	-	.	.	-	.	.	.	.
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114								
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку; належна до бюджету відповідно до законодавства	4215								
Сума чистого прибутку' на створення спеціальних (цільових) фондів	4220								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225								
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	.	-	.	-	.	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	.	-	-	.	.	.
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	.	.	.	.	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291								
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	2 789	-	-	2 789
Залишок на кінець _____ року •	4300	21 704	кк3	-	3 555	(2 627)	-	-	22 632

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2016 р.

А К Т И В	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	170	218
первісна вартість	1001	267	317
накопичена амортизація	1002	97	99
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	25 053	26 379
первісна вартість	1011	42 949	46 460
знос	1012	17 896	20 081
інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Зідсторчені податкові активи	1045	-	-
удвіл	1050	-	-
Зідсторчені аквізиційні витрати	1060	-	-
алишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	25 223	26 597
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	21 059	32 586
Виробничі запаси	1101	10 751	11 258
Незавершене виробництво	1102	1 029	ЗОН
Готова продукція	1103	9 279	18 317
Товари	1104	-	-
Точочні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Екселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	50 141	32 563
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3 097	3 386
з бюджетом	1135	755	429
у тому числі з податку на прибуток	1136	579	258
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	330	1 742
Точочні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 463	7 734
Потівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	1 463	7 734
Витрати майбутніх періодів	1170	27	33
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах податкових виплат	1182	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 971	2 439
Усього за розділом II	1195	78 843	80 912
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Калане	1300	104 066	107 509

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власним капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21 704	21 704
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	3 555	3 555
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(5 416)	(2 627)
Нсоплачений капітал	1425	(-)	< *)
Вилучений капітал	1430	(-)	(*)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	19 843	22 632
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	44 890	50 000
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	“	“
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	44 890	50 000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	20 650	11 958
розрахунками з бюджетом	1620	300	939
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	747	623
розрахунками з оплати праці	1630	1 428	2 183
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	11 574	13 857
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	2 664	2 950
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	1 499	1 825
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	471	542
Усього за розділом III	1695	39 333	34 877
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	“	“
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	104 066	107 509

Звіт про власний капітал за рік 2015 р.

Стаття	Код ряд ка	Зареє строван ий (пайовий) капітал	Капітал у дооцін - ках	Додат ковий капітал	Резер вний капітал	Нерозпо ділений прибуток (непокри тий збиток)	Нео- пла чений капітал	Вилу чений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	21 704	-	-	3 555	(8 474)	-	-	16 785
Коригування: Зміна облікової політики	4005								
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	43	-	-	43
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	21 704	-	-	3 555	(8 431)	-	-	16 828
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100					3015			3 015
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних	4114								
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215								
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225								
Внески учасників: Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Зменшення номінальної вартості акцій	4280								
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291								
Разом змін у капіталі	4295	-	*	-	-	3 015	-	*	3 015
Залишок на кінець року ^	430P	704			3 555	(5 416)	-	-	19 843

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2015 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	78	170
первісна вартість	1001	157	267
накопичена амортизація	1002	79	97
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	24323	25053
первісна вартість	1011	40415	42949
знос	1012	16092	17896
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	24401	25223
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	9753	21059
Виробничі запаси	1101	6253	10751
Незавершене виробництво	1102	1030	1029
Готова продукція	1103	2470	9279
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	41974	50141
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	4214	3097
з бюджетом	1135	3	755
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	579
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2256	330
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	4006	1463
Готівка	1166	18	-
Рахунки в банках	1167	3988	1463
Витрати майбутніх періодів	1170	5	27
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1708	1971
Усього за розділом II	1195	63919	78843
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	88320	104066
	рядка	періоду	на кінець звітного періоду
Т	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	21704	21704
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	3555	3555
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-8474	-5416
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	16785	19842
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	50000	44890
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	50000	44890
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	5153	20650
розрахунками з бюджетом	1620	1504	300
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	477	747
розрахунками з оплати праці	1630	1018	1428
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	10311	11574
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	2447	2664
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	141	1499
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	484	472
Усього за розділом III	1695	21535	39334
4&3o\$оріявання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	88320	104066

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за рік 2015 р

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	280 013	224 406
Повернення податків і зборів	3005	376	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	376	-
Цільового фінансування	30ЮЮ	1 018	6
Надходження від отримання субсидій, дотацій	30НН	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	119 342	47 551
Надходження від повернення авансів	3020	316	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	80	39
Надходженням від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	13	-
Надходження від операційної оренди	3040	285	243
	3045	“	“
Надходження від отримання роялті, авторських винагород			
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	17	-
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(292 898)	(268 899)
Праці	3105	(20 422)	(1 1 853)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(11613)	(8 406)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(23 506)	(3 255)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(1 021)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(22 338)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(147)	(-)
Витрачання на оплату' авансів	3135	(41 871)	(14 190)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(2 094)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами		()	()
	3150		
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(')
Інші витрачання	3190	(-)	(3 687)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	11 150	-40 139
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(.)	(.)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		•
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300		
Отримання позик	3305	-	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		-
Інші надходження	3340	567	74 890
Витрачання на: Виплати власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(5 119)	(3 466)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(“)	()
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	()	()
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	()	()
Інші платежі	3390	(9 141)	(30 000)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-13 693	41 424
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-2 543	1 285
Залишок коштів на початок року	3405	4 006	2 721
Вплив зміни валютних курсів на Залишок коштів	3410	-	-
Залишок коштів на кінець р-я	3415	1 463	4 006

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2015 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	285 786	222 128
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестрахування</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(211831)	(173 558)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	73 955	48 570
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 843	819
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>		
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(8 995)	(7 327)
Витрати на збут	2150	(47 564)	(31 874)
Інші операційні витрати	2180	(5 300)	(11 872)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>		
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	13 939	-
збиток	2195	(-)	(1 684)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	80	45
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(10 342)	(6 755)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	3 677	.
збиток	2295	(-)	(8 394)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(662)	(532)
	2305		“
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування			
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3 015	
збиток	2355	(-)	(8 926)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	"
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3 015	(8 926)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	226 472	182 634
Витрати на оплату праці	2505	29 270	20 838
Відрахування на соціальні заходи	2510	10 826	8 146
Амортизація	2515	1 822	1 141
Інші операційні витрати	2520	5 300	11 872
Разом	2550	273 690	224 631

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	86814408	86814408
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	86814408	86814408
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,03473	• (0,10282)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,03473	(0,10282)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2017 рік

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	457 303	376 912
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	30Ю	818	635
Надходження від отримання субсидій, дотацій	30Н	1	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	210 495	176 793
Надходження від повернення авансів	3020	325	327
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	192	98
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	128	13
Надходження від операційної оренди	3040	643	389
	3045	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород			
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	151	-
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(392 955)	(319 247)
Праці	3105	(45 317)	(29 287)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(12 715)	(8 965)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(36 564)	(27 752)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(73)	(365)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(20 888)	(15 353)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(15 603)	(12 034)
Витрачання на оплату авансів	3135	(181 199)	(154 713)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(973)	(1349)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(336)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами		()	()
	3150		
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(1 092)	(-)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-1 096	13 854
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій			
	3200		
необоротних активів	3205	-	-
Надходження від отриманих: відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	6 540	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(3 303)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(5 999)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	()	()
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-2 762	-
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	71	
Отримання позик	3305	60 000	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		
Інші надходження	3340	-	5 ПО
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(83)	(-)
Погашення позик	3350	50 000	
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(6 799)	(11 238)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві		()	()
	3370		
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах		()	()
	3375		
Інші платежі	3390	(-)	(1 455)
Чистин рух коштів від фінансової діяльності	3395	3 189	-7 583
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-669	6 271
Залишок коштів на початок року /P	3405	7 734	1 463
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів %//	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	7 065	7 734

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	466 461	338 508
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(355 174)	(254 174)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	111 287	84 334
збиток	2095	(-)	(-)
	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань			
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 714	1 138
у тому числі:	2121		
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(14 853)	(12 995)
Витрати на збут	2150	(83 440)	(55 493)
Інші операційні витрати	2180	(6 111)	(2 422)
у тому числі:	2181		
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	8 597	14 562
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	192	98
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241		
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(6 215)	(11 259)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(31)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	2 543	3 401
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(458)	(612)
	2305	“	~
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування			
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2 085	2 789
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 085	2 789

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	376 392	270 663
Витрати на оплату праці	2505	60 563	40 472
Відрахування на соціальні заходи	2510	13 597	8 708
Амортизація	2515	2915	2 819
Інші операційні витрати	2520	6 111	2 422
Разом	2550	459 578	325 084

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	86814408	86814408
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	86814408	86814408
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610.	0,02402	0,03213
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,02402	0,03213
Дивіденди на одну десятю акцію	2650	-	-

Додаток А
Таблиця А10

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2017 р.

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	218	336
первісна вартість	1001	317	437
накопичена амортизація	1002	99	101
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	26 379	35 804
первісна вартість	1011	46 460	58 456
знос	1012	20 081	22 652
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Г удвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	26 597	36 140
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	32 586	30 739
Виробничі запаси	1101	11 258	11 726
Незавершене виробництво	1102	ЗОН	-
Готова продукція	ПОЗ	18317	19013
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	32 563	33 795
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3 386	7 333
з бюджетом	1135	429	21
у тому числі з податку на прибуток	1136	258	17
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 742	690
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти -	1165	7 734	7 065
Г отівка	1166	-	4
Рахунки в банках	1167	7 734	7 061
Витрати майбутніх періодів	1170	33	32
Частка перестрахування у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	*	”
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

страхових резервах	1184	-	-
оротні активи	1190	2 439	1 299
за розділом II	1195	80 912	80 974
Ш. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
	1300	107 509	117 114

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
рований (пайовий) капітал	1400	21 704	21 704
до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
у дооцінках	1405	-	-
вий капітал	1410	-	-
ий дохід	1411	-	-
чені курсові різниці	1412	-	-
ий капітал	1415	3 555	3 555
оділений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2 627)	(542)
чений капітал	1425	(-)	<*)
ний капітал	1430	(-)	<-)
зерви	1435	-	-
за розділом I	1495	22 632	24 717
П. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
чені податкові зобов'язання	1500	-	-
ті зобов'язання	1505	-	*
прокові кредити банків	1510	-	-
вгострокові зобов'язання	1515	50 000	60 000
прокові забезпечення	1520	-	-
прокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
е фінансування	1525	-	-
йна допомога	1526	-	-
ві резерви	1530	-	-
числі:	1531		
довгострокових зобов'язань			
збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
незароблених премій	1533	-	-
захові резерви	1534	-	-
ційні контракти	1535	-	-
ий фонд	1540	-	-
на виплату джек-поту	1545	-	-
за розділом П	1595	50 000	60 000
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення			
острокові кредити банків	1600	-	-
видані	1605	-	-
а кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
ри, роботи, послуги	1615	11 958	11 765
ахунками з бюджетом	1620	939	3 228
лу числі з податку на прибуток	1621	-	128
ахунками зі страхування	1625	623	715
ахунками з оплати праці	1630	2 183	2 839
чна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	13 857	7 639
чна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
чна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	2 950	2 286
чна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
і забезпечення	1660	1 825	2 900
майбутніх періодів	1665	-	-
чені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
точні зобов'язання	1690	542	1 025
за розділом Ш	1695	34 877	32 397
ов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
	1900	107 509 //	117 114

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за
2016 р.**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	338 508	285 786
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	2010	-	-
<i> премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i> премії, передані у перестрахування</i>	2012	-	-
<i> зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i> зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(254 174)	(211 831)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	84 334	73 955
збиток	2095	(-)	(-)
	2105	-	
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>			
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	2110	-	-
<i> зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i> зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 138	1 843
у тому числі:	2121		
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(12 995)	(8 995)
Витрати на збут	2150	(55 493)	(47 564)
Інші операційні витрати	2180	(2 422)	(5 300)
у тому числі:	2181		
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	14 562	13 939
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	98	80
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(11 259)	(10 342)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	3 401	3 677
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(612)	(662)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	"	~
Чистин фінансовий результат: прибуток	2350	2 789	3 015
збиток	2355	(-)	(-)

Стаття	Код рядк а	За звітний період	За аналогічний період попередньог
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу) асоційованих та спільних підприємств	2415	-	•
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	2 789	3 015

Назва статті	Код рядк а	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	270 663	226 472
Витрати на оплату праці	2505	40 472	29 270
Відрахування на соціальні заходи	2510	8 708	10 826

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	86814408	86814408
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	86814408	86814408
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,03213	0,03473
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту	2615	0,03213	0,03473
Дивіденди	2650	-	-